

امام زمان عليه السلام

از ولادت تا ظهور

در کلام حضرت آیت الله العظمی روحانی

«مد ظله العالی»

روحانی، محمدصادق، ۱۳۰۵ -

امام زمان علیه السلام از ولادت تا ظهور در کلام حضرت آیت الله
العظمی سید محمد صادق روحانی مدظله العالی. - قم: مهر امیرالمؤمنین علیه السلام،
۱۳۹۰.

۱۵۲ ص. - (مجموع پرسش و پاسخ های اعتقادی؛ ۴)

ISBN 978 - 964 - 159 - 156 - 6 ۲۵۰۰۰ ریال:

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیما.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق. - پرسشها و پاسخها.

۲. مهدویت - پرسشها و پاسخها. ۳. مهدویت - انتظار - پرسشها و پاسخها.

الف. عنوان.

۲۹۷/۹۵۹

BP ۵۱/۳۵ / ۸ الف..... ۹

امام زمان علیه السلام از ولادت تا ظهور در کلام حضرت آیت الله العظمی روحانی مدظله العالی

مؤلف: حضرت آیت الله العظمی سید محمد صادق روحانی (مدظله العالی)

ناشر: مهر امیرالمؤمنین علیه السلام

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۰

چاپخانه: کمال الملک

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۵۹ - ۱۵۶ - ۶

مرکز پخش: قم، صفاییه، کوچه ۲۵، پلاک ۹۳

تلفن: ۷۷۴۶۵۴۶ - ۰۲۵۱ تلفکس: ۷۸۳۸۰۵۳ - ۰۲۵۱ همراه: ۰۹۱۲۲۷۵۲۰۲۹

فهرست موضوعات

مقدمه ۱۱

فصل اول:

تولد، نام‌ها و القاب امام زمان (عج)

- اثبات تواتر اجمالی یا معنوی ولادت امام زمان علیه السلام ۱۵
- اعتقاد گروهی از اهل تسنن به میلاد حضرت مهدی علیه السلام ۱۶
- نقل هزاران روایت از طریق شیعه و سنی در مورد امام زمان علیه السلام ۱۷
- دلیل اطلاق لقب قائم بر حضرت مهدی علیه السلام ۱۷
- یکی از کنیه‌های حضرت علیه السلام همان کنیه رسول خدا صلی الله علیه و آله ۱۸
- حکمت عدم جواز تصریح اسم مبارک امام زمان علیه السلام ۱۸
- روایاتی دال بر نبردن اسم آقا و مخاطب ایشان با القاب خاصه ۱۹

فصل دوم:

عمر طولانی و زندگانی امام زمان (عج)

- استدلال درباره عمر طولانی حضرت علیه السلام ۲۳
- دلیل عدم سالخوردگی حضرت علیه السلام در زمان غیبت ۲۴
- امکان همسر و فرزند داشتن حضرت مهدی علیه السلام ۲۴
- ایراد روایت ازدواج حضرت علیه السلام یا یکی از دختران ابی شیب ۲۵
- ایمان به زنده بودن حضرت مهدی علیه السلام ۲۶
- عظمت حضرت مهدی علیه السلام نزد ائمه علیهم السلام ۲۷

فصل سوم:

عصر غیبت و انتظار

- ۲۹ درباره روایات پیرامون امام زمان علیه السلام
- ۳۰ اسامی دوازده امام علیهم السلام در روایات
- ۳۴ اعتقاد به غیبت حضرت مهدی علیه السلام از ضروریات دین
- ۳۴ فلسفه وجود امام غائب علیه السلام
- ۳۴ سود و بهره وجود حضرت علیه السلام حتی در زمان غیبت
- ۳۵ دلیل طولانی شدن غیبت حضرت امام عصر علیه السلام
- ۳۵ وظیفه حضرت علیه السلام در زمان غیبت
- ۳۶ وظیفه ما در زمان غیبت و عصر حاضر
- ۳۶ عدم تعارض حضرت علیه السلام با به کمال رسیدن بشریت
- ۳۷ منظور از انتظار فرج
- ۳۷ آماده‌سازی خود برای ظهور حضرت علیه السلام
- ۳۸ سندی بر صحت انتظار شیعیان برای حضرت مهدی علیه السلام
- ۳۹ استفاده از تکنولوژی روز توسط حضرت مهدی علیه السلام
- ۳۹ نقش زنان در جنبش حضرت مهدی علیه السلام

فصل چهارم:

تفسیر برخی روایات

- ۴۳ منظور از «شریک القرآن» بودن امام زمان علیه السلام
- ۴۳ مورد بحث بودن روایت مجلسی (ره) از ثواب الاعمال
- ۴۵ منظور از فساد دریا در دعای عهد
- ۴۵ حضرت مهدی علیه السلام خلیفه الهی در زمین
- ۴۶ حدیث رسول خدا صلی الله علیه و آله در مورد شناخت امام زمان علیه السلام
- ۴۷ چگونگی اعمال ولایت تکوینی امامان علیهم السلام
- ۴۸ روایاتی در مورد رجعت ائمه علیهم السلام در زمان ظهور

فصل پنجم:

علائم ظهور

- ۵۱ جایز نبودن تعیین وقت ظهور برای حضرت مهدی علیه السلام
- ۵۱ پنج نشانه یقینی ظهور
- ۵۲ عدم تحقق هیچ یک از نشانه‌های پنجگانه ظهور
- ۵۲ علائم ظهور امام زمان علیه السلام
- ۵۳ زمان ظهور حضرت ولی عصر علیه السلام
- ۵۴ مسئول حکومت‌های گمراه پیش از ظهور
- ۵۵ نشانه‌های ظهور
- ۵۵ نشانه‌های ظهور یک موضوع قابل درک برای عموم
- ۵۶ کشتار مردم عراق یکی از نشانه‌های ظهور
- ۵۶ حوادث عراق جزء مقدمات ظهور
- ۵۷ انقلاب در مصر از نشانه‌های ظهور امام زمان؟
- ۵۷ چگونگی تحقق بداء در جزئیات و یا کلیات نشانه‌های ظهور
- ۵۸ منظور از صیحه یا بانگ بلند هنگام ظهور امام عصر علیه السلام
- ۵۸ روایت صحیح در مورد بانگ آسمانی در زمان ظهور امام عصر علیه السلام
- ۵۹ تفاوت دجال با سفیانی
- ۶۰ اعور دجال و احادیث مربوط به آن
- ۶۰ چگونگی شناسایی صاحب نفس زکیه
- ۶۱ ویژگی‌های پرچم یمانی
- ۶۱ حجیت دستورات یمانی ناشی از فرمان معصوم علیه السلام
- ۶۲ وظیفه مجتهد و مرجع در صورت یافتن پرچم یمانی
- ۶۳ مطابقت روایت یمانی با شخص خاص
- ۶۳ عوامل عدم ظهور حضرت
- ۶۴ پرشدن جهان از ظلم و ظهور نکردن حضرت مهدی علیه السلام

فصل ششم:

پس از ظهور

- ۶۷ چگونگی تشخیص امام عصر علیه السلام در زمان ظهورش
- ۶۸ نماز گزاردن حضرت عیسی علیه السلام پشت سر حضرت مهدی علیه السلام
- ۷۱ ماجرای نزول مسیح از آسمان در آخرالزمان
- ۷۱ تفاوت ظهور حضرت مهدی علیه السلام و عیسی بن مریم علیه السلام
- ۷۱ دلیل انتخاب کوفه به عنوان پایتخت از جانب امام عصر علیه السلام
- ۷۳ نابود شدن دشمنان به مجرد ظهور حضرت علیه السلام
- ۷۳ جلوگیری گروه بتریه از ورود حضرت علیه السلام به کوفه
- ۷۴ قتل معاندین توسط امام زمان علیه السلام و پیروزی بر مستکبرین جهان
- ۷۵ آوردن دوباره قرآن پیامبر توسط حضرت مهدی علیه السلام
- ۷۵ باقی نماندن دشمنی میان امام علیه السلام و یهودیان پس از ظهور وی
- ۷۶ روش حضرت علیه السلام بعد از ظهور تسامح، گذشت
- ۷۸ بیان یک سلسله احکام الهی در زمان ظهور حضرت علیه السلام
- ۷۸ چگونگی انتشار دانش در زمان حکومت امام عصر علیه السلام
- ۷۹ قضاوت بر اساس شریعت اسلامی در ابتدای ظهور
- ۷۹ نقش فقیهان در حکومت حضرت مهدی علیه السلام
- ۸۰ مدت دوره رجعت پس از ظهور
- ۸۰ سؤال در مورد رجعت ائمه علیهم السلام
- ۸۱ چگونگی پایان جهان پس از مرگ حضرت مهدی علیه السلام

فصل هفتم:

ملاقات با امام زمان (عج)

- ۸۵ دروغگو بودن مدعیان دیدار امام عصر علیه السلام
- ۸۵ ملاقات با ولی عصر علیه السلام در زمان غیبت کبری
- ۸۶ کسانی که خود را از سوی امام عصر مبلغ می دانند
- ۸۷ ادعای کذب شخصی با عنوان امام زمان

- ۸۸ ادعای کذب اخلاص‌گران و مدعیان در مورد امام عصر علیه السلام
- ۹۰ اعمالی که ما را به دیدار امام عصر علیه السلام نائل می‌کند

فصل هشتم:

مسجد جمکران

- ۹۳ فضیلت مسجد جمکران
- ۹۴ نماز مخصوص مسجد جمکران چه فضیلتی دارد؟
- ۹۴ مشرف شدن به مسجد جمکران در شب چهارشنبه
- ۹۵ صحت و سقم چاه مسجد مقدس جمکران
- ۹۵ محدوده اصلی مسجد جمکران
- ۹۶ حکم نماز کسانی که بسیار به جمکران مشرف می‌شوند
- ۹۶ حکم نذر برای رفتن به مسجد جمکران
- ۹۶ شک در تعداد ایاک نعبد و ایاک نستعین
- ۹۷ شک در تعداد رکوع و سجده نماز امام زمان
- ۹۷ نحوه گفتن ۱۰۰ صلوات بعد از نماز
- ۹۷ نشسته خواندن نماز امام زمان
- ۹۸ نماز در محراب مسجد جمکران

فصل نهم:

سؤالات متفرقه

- ۱۰۱ راه نزدیک شدن به حضرت مهدی علیه السلام
- ۱۰۱ خمس در زمان غیبت
- ۱۰۲ کنیز دانستن مادر حضرت علیه السلام طبق برخی روایات
- ۱۰۵ انجام اعمال نیک به نیابت از حضرت مهدی علیه السلام
- ۱۰۵ اعمال موجب رضایت امام زمان علیه السلام
- ۱۰۶ شروط قرار گرفتن در زمره انصار و یاران مهدی علیه السلام
- ۱۰۶ بیان مسأله برمودا در قرآن و احادیث

- ۱۰۶ استحباب برخاستن هنگام ذکر نام حضرت
- ۱۰۵ ارتباط واقعه کربلا با ظهور حضرت قائم علیه السلام
- ۱۰۵ عبادت به معنای تسلیم بودن در برابر تمام فرمان‌های الهی
- ۱۰۷ جز کتاب خدا هیچ کتابی از خطا و اشتباه مصون نیست
- ۱۰۸ پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام برترین خلائق
- ۱۰۸ دف زدن در مجلس امام زمان
- ۱۰۹ کف زدن در نیمه شعبان
- ۱۰۹ کف زدن در حسینیه‌ها
- ۱۰۹ کف زدن طلاب و علوم دینی
- ۱۱۲ غنا در هنگام خواندن اشعار مولودی
- ۱۱۲ بهترین اعمال نیمه شعبان
- ۱۱۲ نماز امام زمان به نیابت از شخص فوت شده
- ۱۱۲ ایستادن به هنگام شنیدن نام امام زمان
- ۱۱۳ عبارت «و عجل فرجهم» در پایان تشهد نماز
- ۱۱۳ انجام عبادات مستحبی به نیابت از امام زمان
- ۱۱۴ سندی دال بر حقانیت امامان شیعه
- ۱۱۵ حکم جهاد در زمان غیبت امام زمان
- ۱۱۵ تغییر قبله در زمان ظهور امام زمان
- ۱۱۵ دلیل وقوع حوادث و بلاهای سخت بعد از ظهور امام زمان
- ۱۱۶ انتقام از قاتلین حضرت زهرا علیها السلام
- ۱۱۷ بیانیه حضرت آیه الله به مناسبت میلاد حضرت مهدی علیه السلام
- ۱۲۱ آشنایی با آثار حضرت آیت الله العظمی روحانی (دام ظلله)
- ۱۲۶ معرفی سایت‌های دفتر العالی

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَاللَّعْنُ
الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أَبَدَ الْأَبْدِينَ.

* امروزه علوم در کنار رشد همه جانبه بشر به سوی تمدن و بالندگی
فکری، در حال تکامل هستند. این مسأله، نه تنها مذهب را تحت الشعاع
خویش قرار نداده بلکه موجب شده است تا نسل جوان، به دنبال روحیه
کاوشگر و خداجوی خویش، بخواهند هر چه بیشتر بیسند و در سایه
رسیدن به پاسخ سؤالات دینی خود، روح جستجوگر خود را سیراب کنند.
در عصر کنونی، کتاب‌های بسیاری در این مسیر نگاشته و به زیور طبع
آراسته شده است، اما با توجه به اشتغالات فراوان، کمتر اتفاق می‌افتد
مراجع معظم تقلید، قلم به دست گرفته و به جزئی‌ترین پرسش‌ها و
ابهامات پاسخ دهند؛ مسأله پسندیده‌ای که از امتیازات مجموعه مجلدات
پاسخ به استفتائات اخلاقی و اعتقادی حضرت آیت الله العظمی روحانی
(دامت برکاته) به شمار می‌رود.

* معظم له در سال‌های اخیر، تمامی سؤالات شرعی و اعتقادی و

اخلاقی دریافتی را شخصاً بررسی و پاسخ داده‌اند که به تدریج در حال آماده‌سازی و تدوین جهت چاپ به زبان‌های مختلف می‌باشد. از این مجموعه پرسش و پاسخ‌ها، تا کنون هفت جلد استفتائات شرعی به زبان فارسی و سه جلد استفتائات شرعی و اعتقادی به زبان عربی منتشر شده است؛ که با توجه به کثرت استفتائات اعتقادی و اخلاقی، و تنوع موضوعی آنها، بر آن شدیم تا ضمن دسته‌بندی پرسش‌ها، جهت سهولت استفاده مخاطبین، به ویژه جوانان عزیز، آنها را در مجلدات جداگانه‌ای منتشر نمایم که تا کنون سه جلد آن تحت عناوین فضائل و مصائب حضرت زهرا علیها السلام، عاشورا و قیام امام حسین علیه السلام و راه سعادت به چاپ رسیده است و کتاب حاضر، چهارمین جلد آن می‌باشد.

* نظر به اینکه سؤالات از سوی اقشار مختلف و با بیان‌های متفاوت، مطرح شده است، نیاز به یکسان‌سازی و تغییر جمله‌بندی در آنها دیده می‌شد که این مهم، در ویرایش مجموعه لحاظ شده است.

* نکته قابل ذکر دیگر اینکه، از آنجا که بسیاری از پرسش و پاسخ‌ها به زبان عربی بوده است، دفتر استفتائات با کسب اجازه از معظم له اقدام به ترجمه آنها به فارسی نموده و منابع آیات و روایات شریفه را نیز به متن اضافه کرده است.

دفتر استفتائات

حضرت آیت الله العظمی روحانی (دام ظلّه العالی)

اثبات تواتر اجمالی یا معنوی ولادت امام زمان علیه السلام

س ۱: در کتب روایی ما شیعیان، روایات زیادی از اصحاب امام حسن عسکری علیه السلام نقل شده که از داستان ولادت امام زمان علیه السلام و حضور آن اصحاب در صحنه ولادت آن حضرت حکایت می‌کنند. روایات حکیمه خاتون و ابوالادیان بصری و غیره نمونه‌هایی از این روایات هستند. با توجه به اینکه بسیاری از این روایات از لحاظ صحت سندی دارای اسناد ضعیفی هستند (چون بعضی از راویان این احادیث یا مجهول و مهمل‌اند، یا متهم به ضعف و غلو و کذب شده‌اند) هم‌چنین بسیاری از این روایات از نظر دلالت متنی با همدیگر ضد و نقیض می‌باشند، روش برخورد علمای ما با این روایات چگونه است؟

بدون در نظر گرفتن روایات متعددی که از رسول اکرم صلی الله علیه و آله و دیگر ائمه علیهم السلام نقل شده، آیا می‌توان تواتر اجمالی یا معنوی ولادت امام مهدی علیه السلام را از این روایات ضعیف الاسناد و ضد و نقیض اصحاب امام حسن عسکری علیه السلام ادعا کرد؟ و آیا تنها با استفاده از این روایات که وضع متنی و سندیشان قبلاً ذکر شده، تواتر اجمالی یا معنوی ولادت امام زمان علیه السلام ثابت می‌شود؟

ج: باسم حطبت اسماء

اصل وجود امام مهدی (ارواح من سواه فداه) و اینکه ایشان زمین را پس از آنکه از ظلم و جور پر شده است، پر از قسط و عدل می‌نماید و اینکه آن آقا ذریه رسول الله ﷺ است و بعد از یازده امام می‌آید؛ از مسلمّات و قطعیات فریقین است، و روایات طرفین آن قدر زیاد است که جای هیچ حرفی باقی نیست. و روایاتی که دال است بر اینکه آن حضرت پسر امام عسکری ﷺ است و بعد از شهادت امام عسکری ﷺ امامت به ایشان منتقل می‌شود، متجاوز از حد تواتر است و جای بحث باقی نمی‌گذارد.

اعتقاد گروهی از اهل تسنن به میلاد حضرت مهدی ﷺ

س ۲: گروهی از اهل تسنن به میلاد حضرت امام مهدی ﷺ اعتقاد دارند. آنها چگونه از موضوع ولادت حضرت آگاه شدند در صورتی که به دلیل ترس از بنی عباس این موضوع به صورت یک راز پنهان شده بود و حضرت امام حسن عسکری ﷺ تنها نزدیکان مورد اطمینان خود را از آن آگاه ساخته بودند؟

ج: باسم حطبت اسماء

میلاد حضرت امام زمان ﷺ تنها در یک دوره خاص و آنهم از ترس آسیب رسیدن به حضرت توسط دشمنان مخفی نگاه داشته شده بود و لیکن بعد از شهادت پدر بزرگوارشان، حضرت امام حسن عسکری ﷺ، خبر میلاد ایشان انتشار یافت، سفیران و کسانی که به دیدار ایشان مشرف شدند نیز دستوری

بر پنهان‌کاری و مخفی نمودن موضوع نداشتند، به همین دلیل
خبر میلاد آن حضرت (ارواحنا فداه) در همه جا پیچید.

نقل هزاران روایت از طریق شیعه و سنی در مورد امام زمان علیه السلام

س ۳: گروهی به دلیل ضعیف دانستن برخی از روایات حضرت
امام مهدی علیه السلام توسط ابن خلدون در مقدمه‌اش، آنها را مورد تردید قرار
داده‌اند، پاسخ حضرت عالی در این باره چه می‌باشد؟

ج: باسم حطبت اسماء

در اسلام هیچ موضوع دینی وجود ندارد که مانند موضوع
حضرت امام مهدی علیه السلام هزاران حدیث و روایت از طریق شیعه و
سنی درباره آن نقل شده باشد، بنابراین ضعیف بودن برخی از
آنها آسیبی به اصل موضوع نمی‌رساند، زیرا فراوانی احادیث ذکر
شده، این مطلب را به یک موضوع متواتر غیر قابل تردید بدل
کرده است.

دلیل اطلاق لقب قائم بر حضرت مهدی علیه السلام

س ۴: لقب «قائم» به چه دلیلی به حضرت امام زمان علیه السلام اطلاق شده است؟

ج: باسم حطبت اسماء

این نام‌گذاری برای حضرت مهدی علیه السلام از این فرموده رسول
خدا صلی الله علیه و آله استخراج شده است که: «از اهل بیت من هستند
دوازده بزرگ نجیب که (ملائکه) با آنها صحبت می‌کنند و آنها را

آموزش می دهند، آخرین ایشان قائم به حق^(۱) است که جهان را پس از این که از ستم انباشته شد، سراسر پیر از عدل و داد خواهد نمود»^(۲).

یکی از کنیه های حضرت علیه السلام همان کنیه رسول خدا صلی الله علیه و آله

س ۵: کنیه رایج و معروف حضرت امام مهدی علیه السلام (ابوصالح) می باشد ولی در حدیثی که از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل شده، آمده است که اسم امام همان اسم رسول خدا صلی الله علیه و آله و کنیه اش همان کنیه رسول اکرم صلی الله علیه و آله می باشد، بدین معنا که کنیه ایشان (ابوالقاسم) است، کدام یک از این دو کنیه درست است؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

این مطلب که کنیه ایشان ابوالقاسم است به این معنا نیست که حضرت علیه السلام کنیه دیگری نداشته باشند، محدث نوری نیز ذکر می نماید که امام دو کنیه دارند؛ ابوالقاسم و ابوصالح.

حکمت عدم جواز تصریح اسم مبارک امام زمان علیه السلام

س ۶: حکمت عدم جواز تصریح اسم مبارک امام زمان علیه السلام چیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

در روایات متعدد از ذکر نام آن حضرت منع شده است و فقهای

۱. یعنی بر پا دارنده حق.
 ۲. قال النبی صلی الله علیه و آله: «من أهل بیتی إثني عشر نقيباً نجباء، محدثون مفهمون، آخرهم القائم بالحق، يملأها عدلاً كما ملئت جوراً»؛ من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۱۸۰؛ وسائل الشیعة، ج ۱۱، ص ۴۹۰ و ج ۱۶، ص ۲۴۴؛ شرح اصول کافی، مازندرانی، ج ۷، ص ۷۳.

بزرگ آن را حمل بر تقیه در زمان‌های سابق نموده‌اند که آن حضرت متولد شده بود، و چون شیعه و سنی روایت کرده‌اند که آن حضرت خواهد آمد و اسم او موافق اسم پیامبر ﷺ است و آن حضرت را مخفی کرده بودند؛ جابره آن عصر در تفحص حال حضرت بر می‌آمدند؛ به همین دلیل منع شده بود که اسم آن حضرت برده شود.

روایاتی دال بر نبرد اسم آقا و مخاطب ایشان با القاب خاصه

س ۷: روایاتی دلالت دارند بر این که اسم مبارک قائم آل محمد ﷺ را بر زبان نیاوریم، آیا این روایات شامل زمان ما نیز می‌شوند؟ و اگر نه، آیا اسم آقا را بردن بهتر است یا مخاطب ایشان با القاب خاصه ایشان؟

ج: با سبب طاعت اسماء

با دقت در آن روایات، به نظر من آن چه میرزای قمی در جامع الشتات فرموده صحیح است و نوشته‌اند که آن روایات مخصوص به زمان خاصی بوده است و فعلا در این زمان آن محذورها موجود نیست؛ ولی من خودم به واسطه آن که احتمال شمول زمان ما را دارد، مقیدم اسم نبرم.

فصل دوم:

عمر طولانی و زندگانی
امام زمان علیه السلام

استدلال درباره عمر طولانی حضرت ﷺ

س ۸: آیا می توان با استدلال قرآنی به کسانی که زنده بودن طولانی مدت حضرت امام زمان ﷺ را انکار می کنند پاسخ گفت؟

ج: با مسحط اسماء

با توجه به آیات مربوط به اصحاب کهف:

«وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا»^(۱) و «وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ»^(۲)

می توان بر قدرت خداوند متعال در طولانی نمودن عمر و حفظ بدن های اصحاب کهف پس از سیصد و نه سال در غار استدلال نمود. (زیرا آنها توانستند یکدیگر را بشناسند و گذشت سال ها در آنها مشخص نبود تا آنجا که گمان بردند یک روز یا کمتر از آن در خواب بوده اند و بی گمان بدن هایشان به همان صورت اولیه

۱. و سیصد سال در غارشان درنگ کردند و نه سال (نیز بر آن) افزودند؛ کهف: ۲۵.
۲. و این چنین بیدارشان کردیم، تا میان خود از یکدیگر پرسش کنند. گوینده ای از آنان گفت: «چقدر مانده اید؟» گفتند: «روزی یا پاره ای از روز را مانده ایم»؛ کهف: ۱۹.

باقی مانده بود چون در غیر این صورت این حرف را نمی زدند) هم چنین می توان اضافه نمود که طولانی نمودن عمر از زنده نمودن آسان تر می باشد، بنابراین هر کس بر اساس آیات فوق به زنده شدن اصحاب کهف ایمان داشته باشد لازم است قطعاً به امکان پذیر بودن طولانی شدن عمر حضرت امام مهدی علیه السلام نیز معتقد باشد.

دلیل عدم سالخوردگی حضرت علیه السلام در زمان غیبت

س ۹: به چه دلیل حضرت امام مهدی علیه السلام بعد از این مدت طولانی دچار سالخوردگی نمی شوند؟

ج: باسم حلت اسماء

در حالت طبیعی پس از سال خوردگی مرگ و فنا صورت می گیرد و یا حداقل سبب عدم توانایی شخص بر انجام مأموریت هایش به ویژه مأموریت های دشوار امام علیه السلام می شود، از این جهت است که حکمت الهی بر این قرار گرفت که ایشان جهت انجام مسئولیت هایشان به بهترین وجه، جوان باقی بمانند.

امکان همسر و فرزند داشتن حضرت مهدی علیه السلام

س ۱۰: در روایات اهل بیت علیهم السلام به نقل از پیامبر صلی الله علیه و آله از ازدواج نکردن نهی شده و ازدواج یکی از سنت های رسول خدا صلی الله علیه و آله به شمار آمده است؛ با در نظر داشتن این روایات، آیا امکان دارد که حضرت مهدی علیه السلام همسر و فرزند داشته باشد؟

ج: باسم حطبت اسماء

روایات دال بر اینکه حضرت مهدی علیه السلام همسر و فرزند دارد، سندشان سالم نیست، و به آنچه در برخی ادعیه و زیارت‌ها وارد شده، نمی‌توان استدلال کرد.

اما عموم آنچه دلالت بر استحباب ازدواج می‌کند و ازدواج را از سنت‌های اسلام می‌داند؛ از حکم اولیه ازدواج سخن می‌گوید و مانع از این نیست که ازدواج با حکم ثانوی گاه حرمت، گاه وجوب و گاه کراهت داشته باشد؛ و این امر، جزء مسائلی است که بستگی به احوال اشخاص و شرایط آنها دارد. از آنجاکه ما از نظر علمی اطلاعی از شرایط حضرت مهدی علیه السلام نداریم، نمی‌توانیم یقین داشته باشیم که ازدواج درباره ایشان مستحب است.

ایراد روایت ازدواج حضرت علیه السلام یا یکی از دختران ابی شیب

س ۱۱: در کتاب المصباح تألیف کفعمی مطالعه کردم که حضرت امام عصر با یکی از دختران ابی شیب ازدواج نموده است، دختران ابی شیب به چه کسانی اشاره دارد؟

ج: باسم حطبت اسماء

روایاتی که به ازدواج حضرت امام عصر علیه السلام و صاحب فرزند بودن ایشان اشاره دارد از نظر سند، خالی از اشکال نیست و آنچه در این باره در برخی از ادعیه آمده قابل استدلال نمی‌باشد، بنابراین، این ادعا که حضرت با یکی از دختران ابی شیب ازدواج کرده است بر عهده گوینده آن می‌باشد.

ایمان به زنده بودن حضرت مهدی علیه السلام

س ۱۲: آیا ایمان به اینکه امام مهدی علیه السلام ۱۱۷۷ سال پیش متولد شده و هنوز زنده است و زنده می ماند تا در آینده پس از هزاران سال ظهور کند؛ یکی از ضروریات ایمان به خدای متعال و پیامبران و کتاب های اوست؟ چرا قرآن کریم به صراحت به این مطلب اشاره نکرده و از مردم نخواست است به آن اعتقاد داشته باشند؟

ج: باسماحت اسماء

اصل قضیه مهدویت؛ به معنای اینکه مردی به نام «مهدی» هست که در آخرالزمان خروج می کند و زمین را پر از عدل و داد می کند چنانکه از ظلم و جور پر شده است؛ جزء قضایایی است که همه مسلمانان بر آن اتفاق نظر دارند؛ همان طور که علمای شیعه و سنی بدان معترف بوده اند، حتی برخی از ایشان مانند ابن حجر مکی به کفر منکر این قضیه تصریح کرده است.

ولادت امام علیه السلام و زنده بودن ایشان تا روز موعود؛ از جمله ضروریات مذهب است که بدون تردید درباره کسی که آن را انکار کند، حکم خروج از حریم تشیع داده می شود.

سؤال از علت ذکر نشدن نام ایشان علیه السلام در قرآن کریم هم درست نیست، مگر برای کسی که عقیده داشته باشد: «کتاب خدا برای ما کافی است» و بین سخن خداوند متعال و سخنان پیامبرش حضرت محمد صلی الله علیه و آله تفاوت قائل است؛ اما کسی که به سخن پیامبر صلی الله علیه و آله که خداوند درباره اش فرمود: «وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ

هُوَ أَلَّا وَحَيُّ يُوحَى»^(۱) ایمان دارد، و دیده است که پیامبر ﷺ در احادیث شریف فراوانی که کتب فریقین آن را روایت می‌کنند به این مطلب اشاره داشته‌اند، (آن هم در سطحی که قضیه امام مهدی ﷺ از قضایای متواتره به شمار می‌آید و فقط کسی در آن شک می‌کند که خداوند مهر بر قلبش نهاده باشد)؛ چنین سؤالی نمی‌پرسد.

عظمت حضرت مهدی ﷺ نزد ائمه ﷺ

س ۱۳: عظمت حضرت ﷺ نزد ائمه ﷺ و صالحین چیست؟

ج: با مسحلت اسماء

در این مجال اندک نمی‌توان درباره جایگاه حضرت (روحی و ارواح العالمین له الفداه) نزد ائمه طاهرين ﷺ سخن گفت، اما همین بس است که سخن جد بزرگوارشان امام صادق ﷺ را درباره ایشان نقل کنیم تا جایگاه عظیم آن حضرت ﷺ را بشناسیم. امام صادق ﷺ فرموده‌اند: «اگر زمان او یعنی حضرت مهدی ﷺ را درک می‌کردم تمام زندگی‌ام را به او خدمت می‌کردم». ^(۲) اگر بدانیم که امام صادق ﷺ کیست، و بدانیم که آرزوی او خدمت نوه‌اش حضرت مهدی ﷺ بوده است، پی خواهیم برد که حضرت مهدی ﷺ دارای چه جایگاهی هستند.

۱- نجم: ۳ و ۴؛ و هرگز از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید، آنچه می‌گوید چیزی جز وحی که بر او نازل شده نیست.

۲. غیبت نعمانی، ص ۲۴۵؛ هَلْ وُلِدَ الْقَائِمُ ﷺ فَقَالَ: لَا وَ لَوْ أَدْرَكْتُهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي.

فصل سوم:

عصر غیبت و انتظار

درباره روایات پیرامون امام زمان علیه السلام

س ۱۴: آیا روایات وارده درباره امام مهدی علیه السلام مختص به شیعه است یا به همه مسلمانان؟

عقیده اهل سنت درباره حضرت مهدی علیه السلام چیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

این روایات نه تنها از طریق شیعیان، بلکه از طریق اهل سنت نیز نقل شده، و از نظر ایشان حتی متعصبین آنها مانند ابن تیمیه صحیح و متواتر نیز هست؛ ابن تیمیه حرانی در کتاب خود به نام منهج السنة، ج ۸، ص ۲۵۴، می‌گوید: «احادیثی که در زمینه خروج مهدی به آن استدلال می‌شود، احادیثی صحیح می‌باشند».

مفتی سابق عربستان سعودی در مقاله‌ای که در مجله الجامعة الاسلامیة، ش ۳، ص ۱۶۱ منتشر شده، گفته است: «مسأله مهدی روشن است، و احادیث درباره آن فراوان، بلکه متواتر و متعاضد می‌باشد، و همه اهل علم قائل به تواتر آن هستند و این تواتر، به دلیل کثرت طرق آن، و مخارج، راویان و الفاظ متفاوتی که دارد؛

تواتری معنوی است». هم‌چنین با مشاهده سخنان علمای اهل سنت، می‌توان به عقیده آنها در این زمینه پی برد، و از میان آن سخنان، سخن حافظ ابی‌الحسن ابری کفایت می‌کند؛ او در تهذیب الکمال، ج ۲۵، ص ۱۴۹، از مزی روایت کرده است که: «و از رسول خدا ﷺ اخبار متواتر و فراوان است. یعنی درباره مهدی و اینکه او زمین را پر از عدل می‌کند، و اینکه عیسی بن مریم با او ظهور می‌کند و او را در کشتن دجال در کنار باب لد در سرزمین فلسطین یاری می‌دهد، و اینکه او به امامت نماز جماعت مردم می‌ایستد و عیسی ﷺ پشت سر او نماز می‌خواند و...».

اسامی دوازده امام علیهم السلام در روایات

س ۱۵: آیا درست است که از پیامبر اکرم ﷺ گفتار آشکاری در بیان اسامی دوازده امام نیست؟ و امامت پیاپی آنان با تعیین پیامبر ﷺ نبوده، بلکه تعیین هر امام به عهده امام قبل از خود بوده است؟ آیا احادیث منسوب به پیامبر ﷺ که نام ائمه علیهم السلام در آن آمده معتبر است؟

ج: باسم حلت اسماء

احادیث منقول از پیامبر اکرم ﷺ در کتب شیعه و سنی، که آشکارا نام دوازده امام را ذکر کرده آنقدر فراوان و زیادند که نمی‌توان آن‌ها را شمارش و یا مقدارش را تعیین کرد. تا جایی که یکی از پژوهشگران بیش از هشتاد حدیث از پیامبر ﷺ که در این مورد در کتاب‌های شیعه و سنی نقل شده، گرد آورده و اعتراف کرده که تنها اندکی را نقل کرده است. یکی از آن‌ها

حدیثی است که در کتاب «کفایة الاثر» نوشته ابوالقاسم علی بن محمد رازی قمی از سهل بن سعد انصاری نقل شده است: «از فاطمه دختر رسول خدا درباره امامان پرسیدم. وی فرمود: ای علی، تو امامی و جانشین منی و تو بر مؤمنان از خودشان سزاوارتری، بعد از مرگ پسر حسن بر مؤمنان از خودشان سزاوارتر است، بعد از مرگ حسن پسر حسن بر مؤمنان از خودشان، پس از مرگ حسین پسرش علی بن حسین بر مؤمنان از خودشان سزاوارتر است.»

این روایت به طور آشکار نام دیگر امامان را تا حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف یاد می‌کند تا می‌گوید: «ایشان رهبران به حق و زبان‌های راستی هستند که هر که یاری‌شان کند پیروز است و هر که رهایشان کند، خوار می‌شود.»^(۱)

روایات با چنین مضامین فراوان بوده و در کتاب‌های شیعه و سنی نقل شده است.

۱. كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: يَا عَلِيُّ، أَنْتَ الْإِمَامُ وَالْخَلِيفَةُ بَعْدِي، وَأَنْتَ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ، فَإِذَا مَضَيْتَ فَأَبْنُكَ الْحَسَنُ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ، فَإِذَا مَضَى الْحَسَنُ فَأَبْنُكَ الْحُسَيْنُ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ، فَإِذَا مَضَى الْحُسَيْنُ فَأَبْنُ عَلِيٍّ بِنُ الْحُسَيْنِ... فَهُمْ أَيْمَةُ الْحَقِّ، وَاللَّيْسَةُ الصِّدْقِ، مَنْصُورٌ مَنْ نَصَرَهُمْ، وَمَخْذُولٌ مَنْ خَذَلَهُمْ؛ كَفَايَةُ الْاَثَرِ، ج ۱۳ و ۱۴.

اعتقاد به غیبت حضرت مهدی علیه السلام از ضروریات دین

س ۱۶: آیا اعتقاد به غیبت حضرت مهدی علیه السلام از ضروریات دین است؟ یا از ضروریات مذهب یا هیچ کدام؟

ج: باسماحت اسماء

از ضروریات مذهب نیست و ظاهراً از ضروریات دین، بلکه ادیان آسمانی می باشد.

فلسفه وجود امام غائب علیه السلام

س ۱۷: فلسفه وجود امام غائب علیه السلام چیست؟

ج: باسماحت اسماء

فلسفه وجود آن حضرت به طور اختصار همان فلسفه لزوم وجود خورشید است که اگر خورشید روزی خاموش شود، عالم متلاشی می شود. بقای جمیع عوالم وابسته به وجود آن امام علیه السلام است، بسط کلام موکول به محل دیگر است.

سود و بهره وجود حضرت علیه السلام حتی در زمان غیبت

س ۱۸: حضرت امام عصر علیه السلام در حالت غیبت چه سود و بهره ای می رسانند؟

ج: باسماحت اسماء

از حضرت امام رضا علیه السلام روایت شده است: «اگر زمین لحظه ای از وجود حضرت حجت خالی شود بی گمان زمین اهلش را در خود

فرو خواهد برد».^(۱) روایاتی از این دست بسیار است و این روایت به صورت خلاصه بیان می‌دارد که وجود حضرتش علیه السلام سبب امنیت جهانیان از همه لحاظ می‌باشد.

دلیل طولانی شدن غیبت حضرت امام عصر علیه السلام

س ۱۹: چرا غیبت حضرت امام عصر علیه السلام طولانی شده است؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

مدت زمان غیبت وابسته به تحقق و یا عدم تحقق عوامل ظهور می‌باشد و از آنجا که تمامی عوامل و اسباب تاکنون تحقق نیافته، غیبت طولانی شده و ظهور تاکنون میسر نشده است.

وظیفه حضرت علیه السلام در زمان غیبت

س ۲۰: وظیفه حضرت امام زمان علیه السلام در زمان غیبت چه می‌باشد؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

وظیفه حضرت امام زمان علیه السلام در زمان غیبت همان وظیفه پدران گرامی‌شان علیهم السلام در زمان حضورشان می‌باشد. ایشان تمامی نقش‌های امامت و خلافت الهی را بر عهده دارند مگر اموری مانند تبلیغ مستقیم که به دلیل موانع امکان‌پذیر نباشد.

۱. ورد عن الامام الرضا علیه السلام: «لو حَلَّتِ الْأَرْضُ طَرْفَةَ عَيْنٍ مِنْ حِجَّةٍ لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا»؛ عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۲۷۲.

وظیفه ما در زمان غیبت و عصر حاضر

س ۲۱: در زمان غیبت، مخصوصاً در عصر حاضر وظیفه ما چیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

عمل به وظایف شرعی و انتظار فرج و توسل به آن حضرت. و واسطه نمودن آن بزرگوار برای همه امور دنیا و آخرت، چون واسطه فیض الهی آن بزرگوار است.

عدم تعارض حضرت علیهم السلام با به کمال رسیدن بشریت

س ۲۲: بسیاری از مؤمنان درباره چگونگی مرگ حضرت امام مهدی علیهم السلام سؤال می نمایند، که اگر ایشان به شهادت می رسند به این معنا خواهد بود که دست یابی به کمال انسانی و رو نمودن به دین الهی که همان هدف والا از تلاش های امامان علیهم السلام و غیبت طولانی امام علیهم السلام است، تحقق پیدا نخواهد کرد. نظر حضرت عالی در این باره چیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

نویسنده الزام الناصب چنین نقل کرده است: «و چون هفتاد سال بگذرد، هنگام درگذشت حضرت علیهم السلام فرا می رسد، زنی از قبیله بنی تمیم به نام سعیده که چون مردان ریش دارد، هنگامی که حضرت در حال عبور هستند سنگی را از بالای بام بر ایشان می اندازد و حضرت را به شهادت می رساند». شهادت حضرت تعارضی با به کمال رسیدن بشریت ندارد، زیرا معنای رسیدن به کمال، کمال جمعی است و نه کمال یافتن تک تک افراد به صورت جداگانه.

منظور از انتظار فرج

س ۲۳: منظور از انتظار فرج چیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

کسی که منتظر مهمان بزرگی باشد لابد تمام وسایل پذیرایی را فراهم نموده و کاری که موجب ناراحتی مهمان شود انجام نمی‌دهد. بنابر این کسی که انتظار فرج و ظهور امام عجله را دارد قهراً باید به وظایف شرعی، خوب عمل کند؛ چون انتظار فرج افضل اعمال است.

آماده‌سازی خود برای ظهور حضرت عجله

س ۲۴: آیا آشنایی با احکام شرعی به وسیله توضیح المسائل‌ها و آشنایی حتی ساده با تفسیر قرآن کریم، گام مهمی جهت ایجاد و آماده‌سازی پایگاهی برای امام عصر عجله و یاری ایشان و نیز آماده‌سازی خود جهت ظهور ایشان محسوب می‌شود؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

آماده‌سازی جهت ظهور امام عجله نیازمند این است که فرد خود را از لحاظ روحی، اخلاقی، رفتاری و فرهنگی آماده سازد. آموختن دستورات شرعی از طریق توضیح المسائل‌ها گرچه بسیار مهم است و لیکن کافی نمی‌باشد بلکه می‌بایست اجرا شده، جان‌ها از پلیدی‌ها پاک و با فضائل اخلاقی آراسته گردند و هم‌زمان، با شناخت عقائد و معارف راستین صیقل داده شوند.

سندی بر صحت انتظار شیعیان برای حضرت مهدی علیه السلام

س ۲۵: خداوند در آیه ۱۷۰ سوره نسا به مردم می فرماید: «ای مردم، پیامبری که انتظار او را داشتید حق را از طرف پروردگار آورده، به او ایمان بیاورید»؛^(۱) اما در کجای قرآن گفته شده بعد از حضرت محمد صلی الله علیه و آله، پیامبر یا امام یا شخص دیگری خواهد آمد و مردم موظف هستند انتظار آمدن او را داشته و از او پیروی کنند؟ شیعیان منتظر آمدن امام دوازدهم به نام حضرت مهدی علیه السلام فرزند امام حسن عسکری علیه السلام می باشند؛ آیا این انتظار را خداوند وعده داده است؟

ج: باسم حطبت اسماء

آیه صریح: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ»^(۲) که دال بر دستوری است که روز غدیر پیغمبر صلی الله علیه و آله به آن عمل کردند و حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام را به امامت منصوب نمودند. در این زمان هم که حضرت مهدی (ارواحنا فداه)، امام هستند و روایات بسیار زیادی از پیغمبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام بعد از ایشان وارد شده است که ایشان از طرف خدای تعالی منصوب به امامت هستند. «وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً

۱. «يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ».

۲. مائده: ۶۷؛ ای پیامبر! آنچه از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است، کاملاً (به مردم) برسان! و اگر نکنی، رسالت او را انجام نداده‌ای! خداوند تو را از (خطرات احتمالی) مردم، نگاه می‌دارد.

وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»^(۱) طبق روایات ظهور این آیه فقط در زمان امام مهدی واقع می‌شود و تا به حال مصداقی پیدا نکرده است.

استفاده از تکنولوژی روز توسط حضرت مهدی علیه السلام

س ۲۶: اگر حضرت مهدی علیه السلام وجود دارد چرا از تکنولوژی‌های روز و شبکه‌های ماهواره‌ای و اینترنت برای ارتباط با مؤمنین، پاسخ به سؤال‌ها، توجیه و رهبری آنها در جهت آمادگی برای روز ظهور استفاده نمی‌کند؟

ج: باسئله‌های

این سوال دو مطلب متناقض دارد؛ یکی اینکه از یک سو روز ظهوری را برای حضرت مهدی علیه السلام ضروری می‌داند و این فرض چنانچه روشن است، اقتضا می‌کند که ایشان غائب باشد تا ظهور کند، حال آنکه از سوی دیگر از امام می‌خواهد که از طریق شبکه‌های ماهواره‌ای و اینترنتی پاسخگوی سؤالات مؤمنین و راهنما و رهبر ایشان باشد، که این اقتضا می‌کند که ایشان ظاهر و شناخته شده باشد؛ حالا چگونه می‌توان گفت چرا حضرت مهدی علیه السلام این نقش‌ها را که قهرا موجب ظهور است. در جهت آماده شدن برای روز ظهور ایفا نمی‌کند؟

نقش زنان در جنبش حضرت مهدی علیه السلام

س ۲۷: نقش زنان در قیام جنبش حضرت مهدی علیه السلام چیست؟

۱. قصص: ۵؛ ما می‌خواهیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان روی زمین قرار دهیم.

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

در میان مطالبی که در دست داریم، اشارات زیادی به جزئیات نقش زنان در نهضت حضرت مهدی نشده است؛ اما برخی از روایات به این مطلب اشاره دارند که عده‌ای از زنان به یاری آن حضرت مشرف می‌شوند، و عده‌ای به مداوای مجروحان خواهند پرداخت، و شاید این دسته از روایات مفسر دسته اول باشد.

فصل چهارم:

تفسیر برخی روایات

منظور از «شريك القرآن» بودن امام زمان علیه السلام

س ۲۸: در زیارت حضرت صاحب الامر علیه السلام که از شیخ مفید و سید بن طاووس (رحمهما الله) روایت شده، این عبارت را می خوانیم: «السلام عليك يا شريك القرآن»؛^(۱) منظور از آن چیست؟

ج: باسم حطت اسماء

منظور از عبارت مذکور اثبات شراکت حضرت مهدی علیه السلام با قرآن کریم در ویژگی های و آثار آن است، یعنی همان طور که یکی از ویژگی های قرآن مثلاً این است که کتاب هدایت است، حضرت مهدی علیه السلام نیز چنین است، و همان طور که قرآن تبیین کننده همه چیز است، حضرت مهدی علیه السلام نیز آشکارکننده همه چیز است؛ و... .

مورد بحث بودن روایت مجلسی (ره) از ثواب الاعمال

س ۲۹: آیا این حدیث که درباره علامات ظهور موعود و آخرالزمان از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت شده است درست می باشد؟

۱. اقبال الاعمال، ص ۷۱۲.

مرحوم علامه مجلسی در مجلد غیبت کتاب بحار الانوار، باب علامات ظهور موعود (جلد ۱۳) روایت کرده که حضرت صادق علیه السلام از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت کرده که فرمودند: «سَيَاتِي زَمَانٌ عَلَى أُمَّتِي لَا يَبْقَى مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا رَسْمُهُ وَلَا مِنَ الْإِسْلَامِ إِلَّا إِسْمُهُ يَسْمُونَ بِهِ وَ هُمْ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنْهُ مَسَاجِدُهُمْ عَامِرَةٌ وَ هِيَ خَرَابٌ مِنَ الْهُدَى فُقَهَاءُ ذَلِكَ الزَّمَانِ شُرُ الْفُقَهَاءِ تَحْتَ ظِلِّ السَّمَاءِ مِنْهُمْ خَرَجَتِ الْفِتْنَةُ وَ إِلَيْهِمْ تَعُودُ» یعنی زمانی برای امت من خواهد آمد که از قرآن جز رسمی و صورتی باقی نمی ماند و از اسلام جز اسمی نخواهد بود. افراد امت من به نام مسلمان معروف اند و بی نهایت از حقیقت اسلام دورند. مساجد مسلمین در آن زمان بسیار آباد و معمور است و لکن از حقیقت و هدایت خراب و خالی است، فقهای آن زمان بدترین فقها هستند که در زیر سایه آسمان پیدا شده اند. این فقها سبب بروز و ظهور فتنه و فساد می شوند ولی عاقبت آن فتنه و فساد گریبانگیر خود آنان خواهد شد و نتیجه آن فتنه و فساد به خود آنان بر خواهد گشت؟

ج: باسم حطبت اسماء

این روایت را مجلسی رحمته الله علیه از ثواب الاعمال صدوق نقل کرده، و صدوق از پدرش از علی بن ابراهیم از ابراهیم بن هاشم از نوفلی از سکونی، از امام صادق علیه السلام نقل کرده است. روایت از نظر سند معتبر است، جای اشکال نیست، و از حیث دلالت و زمان آن مورد بحث است، چون علائم سه دسته است و علائم نزدیک ظهور پنج تا است که این علامت از آنها نیست.

منظور از فساد دریا در دعای عهد

س ۳۰: در دعای عهد این آیه از قرآن کریم آمده است: «ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ»^(۱)؛ منظور از فساد در دریا چیست؟

ج: باسم حطبت اسماء

منظور از خشکی و دریا: معنای لغوی آنها است، و منظور از فساد: ویرانی و خرابی است به این ترتیب روشن می‌شود که منظور از آیه مبارکه تبیین این مطلب است که ویران شدن کره زمین، خشکی و دریا، به سبب تمرد مردم از حدود الهی است. در برخی روایات شریفه نیز به این مطلب اشاره شده است که منظور از فساد (دریا)، نابودی آبزیان آن است و برکسی پوشیده نیست که این تفسیر از آیه شریفه، تنها بیان یکی از مصادیق آن است و مانع از شمول سایر مصادیق آن نمی‌باشد.

حضرت مهدی علیه السلام خلیفه الهی در زمین

س ۳۱: گفته می‌شود که هیچ‌جا از وجود حضرت امام زمان علیه السلام خالی نیست و هر چیزی که خداوند متعال به ما عنایت می‌فرماید به واسطه حضرت حجة بن الحسن علیه السلام می‌باشد؛ این سخنان تا چه پایه درست است؟

ج: باسم حطبت اسماء

منظور از جمله نخست این است که حضرت علیه السلام به عنوان خلیفه الهی، سرپرستی تمامی مردم جهان را بر عهده دارند. از این‌گونه

۱- تباهی در خشکی و دریا به خاطر اعمال و دستاوردهای خودسرانه بشری ظاهر و غالب شده است؛ روم: ۴۱.

سخن‌ها به کنایه برای نشان دادن قدرت و سرپرستی کامل برای پادشاهان و حاکمان نیز استفاده می‌شود. البته باید توجه داشت که میان خلیفه الهی و یک خلیفه انسانی تفاوت بسیاری وجود دارد. جمله دوم نیز اشاره به این بخش از دعای عدیله دارد: «به یمن او روزی جهانیان داده می‌شود و به خاطر اوست که زمین و آسمان پا برجاست»^(۱)، بدین معنا که به برکت وجود ایشان است که جهانیان از نعمت‌های الهی بهره می‌برند؛ چه اگر حضرت حجة بن الحسن علیه السلام نبودند بر پایه بسیاری از روایات زمین اهلش را در خود فرو می‌برد.

حدیث رسول خدا صلی الله علیه و آله در مورد شناخت امام زمان علیه السلام

س ۳۲: در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است: «هر کس بمیرد در حالی که امام زمان خود را نشناخته باشد به مرگ جاهلیت مرده است»^(۲). حال که امام مهدی علیه السلام آخرین اوصیاست چه کسی پس از ایشان وصی می‌باشد که اگر کسی او را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است؟

ج: باسم حطت السماء

از معتقدات شیعه عقیده رجعت می‌باشد و آن به این معناست که برخی و یا تمامی امامان علیهم السلام و گروه زیادی از مردگان به زندگی این دنیا باز می‌گردند. رجعت پس از ظهور حضرت مهدی علیه السلام و

۱. و بیمنه رزق الوری، و بوجوده ثبتت الأرض و السماء؛ مفاتیح الجنان، دعای عدیله.
 ۲. قال رسول الله صلی الله علیه و آله: «من مات ولم يعرف إمام زمانه مات میتة جاهلیة؛ کمال الدین، ص ۴۰۹؛ کفایة الأثر، خزار قمی، ص ۲۹۶؛ وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۲۴۶.

پیش از شهادت حضرتش آغاز می‌شود و روایات اشاره دارد که رجعت با بازگشت حضرت امام حسین علیه السلام آغاز می‌گردد، پس از او یک یک امامان علیهم السلام دیگر باز می‌گردند و دوره رجعت مدتی طولانی ادامه پیدا می‌کند.

در یک روایت قابل اعتماد از امام صادق علیه السلام آمده است: «حسین علیه السلام پیش می‌آید و قائم علیه السلام انگشتی خود را به او تحویل می‌دهد، و این حسین علیه السلام است که عهده دار غسل دادن و تکفین و آداب خاک سپاری او می‌گردد»^(۱).

چگونگی اعمال ولایت تکوینی امامان علیهم السلام

س ۳۳: نظر حضرت عالی در مورد ولایت تکوینی امامان علیهم السلام چیست؟ اگر ثابت شده باشد که آنان ولایت تکوینی دارند، آیا این بدان معناست که حضرت امام مهدی علیه السلام امور ظاهری جهان خارجی را بدون استقلال از حضرت باری تعالی در اختیار دارند؟ یا اینکه ایشان تنها از ظواهر خبر دارد ولی از توانایی دخل و تصرف در آنها برخوردار نیست؟

ج: با سمت حلت اسماء

در اینکه چهارده معصوم علیهم السلام و از جمله آنان امام صاحب الزمان (ارواحنا فداه) صاحب ولایت تکوینی هستند، تردیدی وجود

۱. عن الأمام الصادق علیه السلام: «و یقبل الحسین علیه السلام فیدفع إلیه القائم علیه السلام الخاتم، فیکون الحسین علیه السلام هو الذی ینوی غسله و کفنه و حنوطه و یواریه فی حفرته»؛ بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۰۳.

ندارد اما تنها خداوند متعال و حضرتش از چگونگی اجرا و اعمال ولایت‌شان آگاهی دارند.

روایاتی در مورد رجعت ائمه علیهم السلام در زمان ظهور

س ۳۴: آیا روایاتی در دست داریم که رجعت امام حسین علیهم السلام و پس از او رجعت رسول خدا ﷺ و حضرت امیر مؤمنان علیهم السلام را بیان کند؟ این روایات تا چه اندازه صحیح هستند؟

ج: باسم طاعت اسماء

علامه مجلسی می‌فرماید: «مؤمن چگونه می‌تواند به حقیقت امامان علیهم السلام در موضوعی تردید نماید که از آنها در نزدیک به صد حدیث معتبر توسط چهل و چند تن از علمای اعلام و ثقه‌های عظام در بیش از پنجاه نوشته به تواتر نقل شده است... اگر این موضوع را متواتر ندانیم پس در چه موضوعی از موضوعاتی که شیعه تا کنون روایت کرده است می‌توانیم ادعای تواتر نماییم».^(۱)

به هر صورت در بسیاری از روایات آمده است که حضرت امام مهدی علیهم السلام از دنیا نمی‌رود مگر اینکه حضرت امام حسین علیهم السلام به این دنیا بازگردند و حضرت مهدی علیهم السلام حکومت و رهبری را به ایشان تسلیم نماید. در بسیاری از روایات و زیارت‌نامه‌های روایت شده، به بازگشت باقی امامان علیهم السلام نیز اشاره شده است.

۱. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۲۳.

جایز نبودن تعیین وقت ظهور برای حضرت مهدی علیه السلام

س ۳۵: آیا این روایت صحیح است: «كَذَبَ الْوَقَاتُونَ»^(۱) و تعیین وقت ظهور برای حضرت جایز نیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

چون وقت ظهور بیان نشده، هرکس تعیین کند دروغ گفته است و حدیث قطع نظر از سند، مطابق قواعد هم می باشد.

پنج نشانه یقینی ظهور

س ۳۶: از میان نشانه های ظهور کدام یک یقیناً رخ می دهند؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

از روایاتی که درباره نشانه های ظهور هستند چنین بر می آید که برخی از این نشانه ها حتماً رخ می دهند و برخی غیر حتمی هستند، برخی از آنها در زمان غیبت اتفاق می افتند و برخی دیگر نزدیک و یا هم زمان با ظهور رخ خواهند داد که این بخش اخیر از نشانه ها بسیار محدود می باشند.

۱. کافی، ج ۱، ص ۳۶۸.

این نشانه‌ها پنج مورد هستند و عبارت‌اند از: یمانی، سفیانی، بانگ بلند، کشته شدن نفس زکیه و خسف بیداء.^(۱)

عدم تحقق هیچ یک از نشانه‌های پنجگانه ظهور

س ۳۷: آیا هیچ یک از نشانه‌های حتمی ظهور تاکنون تحقق یافته است؟

ج: **بأسم حطت السماء**

تاکنون هیچ یک از نشانه‌های قطعی پنج‌گانه محقق نشده است.

علائم ظهور امام زمان علیهم السلام

س ۳۸: علائم ظهور امام زمان علیهم السلام را برای اینجانب تشریح نمایید.

ج: **بأسم حطت السماء**

علائم ظهور زیاد است که از جمله آنها می‌توان به این موارد اشاره کرد: خروج سفیانی، قتل حسنی، کسوف شمس در نیمه ماه رمضان، خسوف ماه بر خلاف عادت طبیعی در آخر آن، قتل نفس زکیه و هفتاد نفر از مردان صالح، خراب کردن دیوار مسجد کوفه، خروج یمانی، ظهور مغربی در مصر، طلوع ستاره‌ای که روشنی آن، مانند روشنی ماه است و...؛ که در کتب حدیث ذکر شده است.

۱. کلمه «خسف بیداء» یعنی فرو رفتن در بیابان که منظور فرو رفتن سربازان سفیانی در سرزمین بیداء که اسم خاص بیابانی اطراف مکه است، می‌باشد. در این واقعه، بیابان‌های اطراف مکه، لشکر سفیانی را البته به جز تعداد انگشت‌شماری می‌بلعد که یکی از علایم حتمی ظهور امام زمان علیهم السلام می‌باشد.

زمان ظهور حضرت ولی عصر علیه السلام

س ۳۹: هنگام ظهور حضرت ولی عصر علیه السلام چه وقت می باشد؟

ج: باسم حلت اسماء

درباره زمان ظهور حضرت امام مهدی علیه السلام باید بگوییم که از رسول خدا صلی الله علیه و آله در این باره روایت شده است: «پیش بینی کنندگان زمان ظهور دروغگو می باشند»^(۱). هم چنین فضیل از امام باقر علیه السلام پرسید: آیا زمان این موضوع مشخص است؟ حضرت علیه السلام فرمودند: «تعیین کنندگان زمان آن دروغگو هستند، تعیین کنندگان زمان آن دروغگو هستند»^(۲). از امام صادق علیه السلام روایت شده است: «تعیین کنندگان زمان آن دروغگو هستند، نه پیش از این و نه پس از این زمانی برای آن مشخص نکرده ایم»^(۳) و نیز فرمودند: «تعیین کنندگان زمان آن دروغگو هستند، و عجله کنندگان از بین می روند و تنها تسلیم شدگان نجات می یابند»^(۴). منظور از عدم تعیین کردن زمان، مشخص نبودن سال ظهور می باشد و گرنه روایات بسیاری درباره نشانه های

۱. عن النبی صلی الله علیه و آله: «وَيَكْذِبُ فِيهِ الْوَقَاتُونَ»؛ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۵۱؛ اكمال الدين، ج ۲، ص ۳۷۸.
 ۲. فقال الباقر علیه السلام: «كذب الوقاتون، كذب الوقاتون، كذب الوقاتون»؛ الغيبة، طوسی، ص ۲۶۳؛ اصول کافی، ج ۱، ص ۳۶۸؛ بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۰۲.
 ۳. عن الإمام الصادق علیه السلام: «كذب الموقتون، ما وقتنا فيما مضى، ولا نُوقِتُ فيما يستقبل».
 ۴. قال الإمام الصادق علیه السلام: «كذب الوقاتون، و هلك المستعجلون، و نجا المسلمون»؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۰۳.

ظهور در دست است که ظهور را هم زمان با رخ دادن این نشانه‌ها می‌داند.

مسئول حکومت‌های گمراه پیش از ظهور

س ۴۰: برخی روایات بیان می‌دارد که هر حکومتی پیش از قیام حضرت امام عصر علیه السلام، حکومت گمراهی می‌باشد و رئیس آن طاغوتی است که با کنار نهادن خداوند متعال پرستیده می‌شود، نظر حضرت عالی درباره این روایات چیست؟

ج: باسم حجت اسماء

همان طور که در کتاب فقه الصادق ^(۱) بیان نمودیم دلایل قطعی بر لزوم تشکیل حکومت اسلامی در زمان غیبت تأکید دارند، بنابر این هر روایتی حتی اگر دارای سند معتبری هم باشد باید به گونه‌ای تفسیر شود که با این مسأله قطعی تضادی نداشته باشد و بر این اساس از روایات مذکور این‌گونه برداشت می‌شود که منظور از حکومت‌های گمراهی، حکومت‌هایی هستند که مردم را به سمت مسیرهایی غیر از مسیر اهل بیت علیهم السلام دعوت می‌کنند و به همین دلیل است که مسئول این حکومت، طاغوتی است که با کنار نهادن خدا عبادت می‌شود.

۱. فقه الصادق علیه السلام، ج ۱۶، ص ۱۶۹.

نشانه‌های ظهور

س ۴۱: نشانه‌های ظهور حضرت امام عصر علیه السلام کدام هستند و آیا برخی از آنها تحقق یافته است؟

ج: با سمت حطبت اسماء

نشانه‌های ظهور حضرت علیه السلام چند گونه هستند: برخی نشانه‌ها کلی‌اند مانند: فراگیر شدن فساد، برخی از آنها نشانه‌هایی هستند که در سالیان نزدیک به ظهور رخ می‌دهند مانند: آتشی که در آسمان پدیدار می‌شود.

نشانه‌هایی نیز در همان سال ظهور و یا سال پیش از آن روی می‌دهد و این نشانه‌ها بر دو گونه هستند: نشانه‌های غیر قطعی مانند: خروج هاشمی، خورشید گرفتگی در میانه ماه قمری و ماه گرفتگی در آخر ماه، و نشانه‌های قطعی که حضرت امام صادق علیه السلام درباره آن فرموده‌اند: «پیش از قیام قائم پنج نشانه حتمی رخ خواهد داد: یمانی، سفیانی، بانگ بلند (صیحه)، کشته شدن نفس زکیه و خسف بیداء»^(۱).

نشانه‌های ظهور یک موضوع قابل درک برای عموم

س ۴۲: آیا آشنایی با نشانه‌های ظهور امام عصر علیه السلام یک موضوع اجتهادی و ویژه علما می‌باشد یا اینکه یک موضوع عام است و فرقی میان عوام و علما در آن نمی‌باشد؟

۱. قبل قیام القائم خمس علامات محتومات: الیمانی، و السفیانی، و الصیحة، و قتل النفس الزکیة، و الخسف بالبیداء؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۰۴.

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

برای درک نشانه‌های ظهور مولایمان حضرت امام مهدی علیه السلام، که در کتاب‌های حدیث آمده است، نیازی به اجتهاد نمی‌باشد.

کشتار مردم عراق یکی از نشانه‌های ظهور

س ۴۳: روایتی درباره علائم ظهور در آخرالزمان موجود است که از کشتاری در عراق خبر می‌دهد. آیا آنچه اکنون در عراق شاهد آن هستیم منظور این روایت می‌باشد؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

روایاتی که درباره ظهور حضرتش علیه السلام به دست ما رسیده است نشانه‌های بسیاری را ذکر می‌نمایند و این نشانه‌ها به سه بخش تقسیم می‌شوند: نشانه‌های کلی، نشانه‌هایی که در نزدیکی زمان ظهور حضرت علیه السلام رخ می‌دهند و نشانه‌هایی که در همان سال ظهور امام مهدی علیه السلام اتفاق می‌افتند که خود بر دو بخش است: نشانه‌های غیر قطعی و نشانه‌های قطعی که حتماً رخ خواهند داد. از جمله نشانه‌هایی که پیش از قیام حضرتش اتفاق خواهند افتاد، ترس و کشتار وحشتناکی است که اهل عراق را دربرمی‌گیرد ولی مشخص نیست که این نشانه‌ها از نظر زمانی چه مدت پیش از ظهور رخ خواهند داد.

حوادث عراق جزء مقدمات ظهور

س ۴۴: آیا حوادث عراق نشانه مقدمات ظهور حضرت مهدی علیه السلام است؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

بله، از جمله نشانه‌های ظهور، وقوع برخی حوادث در سرزمین عراق است، اما اینکه آیا آنها همین حوادث معاصر است یا حوادثی که در آینده روی می‌دهد؟ تنها خداوند متعال از آن آگاه است.

انقلاب در مصر از نشانه‌های ظهور امام زمان؟

س ۴۵: از نشانه‌های ظهور امام زمان انقلابی در مصر است و پس از آن، دنیا به دست مسلمانان خواهد افتاد آیا تحولات دنیای عرب از نشانه‌های ظهور است؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

بلی آنچه در دنیای عرب می‌گذرد به حسب بعضی روایات از نشانه‌های ظهور است ولی بر حسب روایات علائم ظهور سه دسته‌اند: یک دسته فاصله بین آنها و ظهور زیاد است، دسته دوم به آن طولانی نیست ولی باز فاصله چند سالی هست، دسته سوم علائمی است که در همان سال ظهور محقق می‌شود و آنها پنج حادثه است که آنچه در ممالک می‌گذرد از آن پنج امر به شمار نمی‌رود.

چگونگی تحقق بداء در جزئیات و یا کلیات نشانه‌های ظهور

س ۴۶: آیا ممکن است که بداء^(۱) در جزئیات نشانه‌های ظهور و نه در

۱. بداء عبارت است از تغییر در قضا و قدر غیر حتمی.

کلیت آن، تحقق یابد؟

ج: با مستحلت اسماء

از دلایلی که قطعی بودن برخی از نشانه‌ها را ثابت می‌نماید چنین برداشت می‌شود که بدهاء در اصل نشانه‌ها راه ندارد ولی در مورد عدم رخ دادن بدهاء در جزئیات این نشانه‌ها در صورتی که به اصل آنها خللی وارد ننماید، دلیلی در دست نیست.

منظور از صیحه یا بانگ بلند هنگام ظهور امام عصر علیه السلام

س ۴۷: منظور از «صیحه» یا بانگ بلند در هنگام ظهور حضرت امام عصر علیه السلام چیست؟

ج: با مستحلت اسماء

تمامی روایات «صیحه» یا بانگ آسمانی را یکی از نشانه‌های حتمی ظهور می‌دانند و منظور از آن، صدایی آسمانی است که همه مردم آن را خواهند شنید، در برخی از روایات آمده است که جبرئیل این ندا را سر خواهد داد و در روایاتی نیز آمده است که عبارت «همانا که حق در علی علیه السلام و شیعیانش می‌باشد»^(۱) را فریاد خواهد زد.

روایت صحیح در مورد بانگ آسمانی در زمان ظهور امام عصر علیه السلام

س ۴۸: در برخی از روایات آمده است که بانگ آسمانی عبارت از دو فریاد خواهد بود؛ یکی فریاد جبرئیل و دیگری فریاد ابلیس که

۱. أَلَا إِنَّ الْحَقَّ فِي عَلِيٍّ وَ شِيعَتِهِ؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۹.

ندا می‌دهد: «همانا که عثمان و پیروان او بر حق‌اند».^(۱) درستی این روایت تا چه میزان می‌باشد؟

ج: با سمحلت اسماء

این روایت بر اساس برخی از مبانی رجالی که مورد اعتماد ما است، صحیح و معتبر محسوب می‌شود.

تفاوت دجال با سفیانی

س ۴۹: دجال چه تفاوتی با سفیانی دارد؟

ج: با سمحلت اسماء

آن‌گونه که از روایات برمی‌آید دجال مرد تک‌چشمی است که مقداری جادو و شعبده می‌داند و به همین خاطر مردم را به این گمان می‌اندازد که قدرت خارق‌العاده‌ای در اختیار دارد و تا آنجا پیش می‌رود که ادعای نبوت و سپس خداوندی می‌نماید، وی در آخر به دستور امام مهدی علیه السلام و توسط حضرت عیسی علیه السلام کشته می‌شود. این در حالی است که سفیانی از نسل بنی‌امیه بوده، بسیار خونریز می‌باشد، مردم را هم‌چون حشرات می‌کشد، از زنان مسلمان با تمام وقاحت و پرده‌داری هتک حرمت می‌نماید، همه حرام‌ها را حلال می‌سازد و هر جنایتی را مرتکب می‌شود. روایات بسیاری از رسول خدا صلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلام درباره دست‌اندازی او بر خاورمیانه مانند: سوریه، عراق، مدینه منوره و مناطق اطراف آنها به ما رسیده است.

۱. همان، ص ۲۰۶.

اعور دجال و احادیث مربوط به آن

س ۵۰: نظر حضرت عالی درباره دجال اعور چیست؟ آیا او یک واقعیت ثابت شده است؟ و اگر هست ویژگی هایش چه می باشد؟

ج: با اسم حطبت اسماء

احادیثی که در مورد دجال به دست ما رسیده با وجود برخورداری از کثرت، آشفته و گوناگون می باشد. آنچه می توان به یقین گفت این است که دجال شخصی است که یک چشم خود را از دست داده است، مقداری جادو و چشم بندی می داند و به همین دلیل گفته شده است که او ابتدا ادعای پیامبری می نماید و سپس خود را خدا می خواند، او در فلسطین به دستور حضرت امام مهدی علیه السلام و توسط حضرت عیسی علیه السلام کشته می شود و مردم از فتنه و شرش آسوده می گردند.

چگونگی شناسایی صاحب نفس زکیه

س ۵۱: چگونه می توانیم صاحب نفس زکیه را شناسایی نماییم؟

ج: با اسم حطبت اسماء

از نشانه های قطعی ظهور، سر بریدن نفس زکیه در مسجد الحرام و میان رکن و مقام می باشد. ایشان از نسل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می باشند اما در اینکه حسنی و یا حسینی است اختلاف نظر وجود دارد، از آنجا که در روایات از او به عنوان پسر نام برده می شود معلوم است که بسیار جوان است. روایات بیان می کنند که حضرت امام مهدی علیه السلام او را برای یاری خواستن از مردم مکه

به آنجا می فرستند اما او را در میان رکن و مقام گردن می زنند که در این هنگام غضب الهی آنان را در برمی گیرد و پانزده روز پس از سر بریدن وی حضرت مهدی علیه السلام قیام می نماید.

ویژگی های پرچم یمانی

س ۵۲: ویژگی های پرچم یمانی چیست؟ آیا جناب یمانی از اهالی یمن است و دلیل ما بر آن چیست؟ زیرا برخی عقیده دارند که منظور از یمانی خواندنش اشاره به یمن و برکت به معنای لغوی آن دارد؟

ج: با سمت حجت اسماء

آنچه در روایات آمده است بیان می دارد که آن پرچم حق است و از میان پرچم های سه گانه از همه هدایت بخش تر می باشد زیرا شما را به سمت صاحبان فرا می خواند، هم چنین روایت شده که او از سمت یمن قیام می کند^(۱) و البته این بدان معنا نیست که حتماً از اهالی یمن باشد، بنابراین این موضوع که معنای یمانی از یمن و برکت به معنای لغوی گرفته شده است اشکال پیدا می کند.

حجیت دستورات یمانی ناشی از فرمان معصوم علیه السلام

س ۵۳: آیا یمانی یک مجتهد می باشد به این صورت که بعد از آشکار شدن او سخنش برای مردم حجت خواهد بود؟ به طور مثال اگر مردم را به تشکیل سپاهی جهت پیکار با سفیانی فرا خواند، آیا علما و عوام مردم مجاز هستند دعوتش را نادیده بگیرند؟

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۹۲.

ج: باسم حطبت اسماء

حجت داشتن سخنان و دستورات یمانی از فرمان معصوم علیه السلام ناشی می شود که مردم را به فرمان برداری و اطاعت از امر وی فرمان داده است و از این جمله است فرموده حضرت امام باقر علیه السلام: «در میان پرچم ها هیچ پرچمی هدایت کننده تر از پرچم یمانی نمی باشد، آن پرچم هدایت است زیرا او شما را به سوی صاحبان فرا می خواند... و چون یمانی خروج کرد به سوی او شتاب کن، زیرا پرچم او در حقیقت پرچم هدایت است، و هیچ مسلمانی حق سربیزی از او را ندارد و هر کس که چنین کند از اهل دوزخ خواهد بود، زیرا او به سوی حق و راه مستقیم دعوت می نماید»^(۱).

وظیفه مجتهد و مرجع در صورت یافتن پرچم یمانی

س ۵۴: آیا مرجع و مجتهد مکلف به جستجوی پرچم یمانی می باشد؟ و در صورت پیدا کردن و یافتن آیا بر او واجب است که در امور به او رجوع نماید؟

ج: باسم حطبت اسماء

در این که وظیفه مرجع مانند تمامی مکلفین این است که پرچم

۱. قال الإمام الباقر علیه السلام: «و لیس فی الرايات أهدى من رایة الیمانی، هی رایة هدی؛ لأنه يدعوکم إلى صاحبکم... و إذا خرج الیمانی فانهض إلیه، فإن رایته رایة هدی، و لا یحلّ لمسلم أن یتنوی علیه، فمن فعل ذلك فهو من أهل النار؛ لأنه يدعو إلى الحقّ و إلى طریق مستقیم»؛ الغیبة، نعمانی، ص ۲۵۵، باب ۱۴، ذیل حدیث ۱۳.

یمانی را جستجو نماید تردیدی وجود ندارد و در صورت یافتن آن، بر او واجب است که بدون چون و چرا به آن رجوع نماید.

مطابقت روایت یمانی با شخص خاص

س ۵۵: اسم بعضی اشخاص را به عنوان سید یمانی و... به عناوین تطبیق می دهند؛ آیا می توان چنین کرد و روایات یمانی را با شخص خاصی مطابقت داد؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

روایات صریحاً بیان می دارد که یمانی از سرزمین یمن و در همان سال خروج سفیانی و هاشمی خروج می نماید و هنگام خروجش از سرزمین باد شده و خروج هاشمی و سفیانی، هویتش مشخص می گردد.

عوامل عدم ظهور حضرت

س ۵۶: برخی می گویند که امام علیه السلام جز با کامل شدن عدد یارانشان ظهور نمی فرمایند و این به معنای این است که در میان شیعیان کنونی، شیعه واقعی که آماده یاری حضرت علیه السلام باشد وجود ندارد. نظر حضرت عالی درباره این سخن چه می باشد؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

وجود داشتن یا نداشتن یاران، تنها علت ظهور و یا غیبت حضرت علیه السلام نمی باشد زیرا نه وجود یاران علت تامه ظهور است و نه عدمشان دلیل غیبت ایشان؛ بلکه غیبت و ظهور ایشان

وابسته به عوامل دیگری است که برخی به ایشان بستگی دارد و برخی به دیگران.

پر شدن جهان از ظلم و ظهور نکردن حضرت مهدی علیه السلام

س ۵۷: اگر مهدی غائب علیه السلام وجود دارد، چرا ظهور نمی کند؟ در حالی که دنیا از ظلم و ستم پر شده و مسلمانان به دست ستمگران دریده می شوند و مستبدان و ظالمان در حال نسل کشی هستند؟

ج: باسماط طبت السماء

اول: ما شیعیان امامیه اعتقاد داریم که ظهور حضرت مهدی علیه السلام به دست او نیست، بلکه به دست خداوند است و اعتقادمان پیوسته این است که خداوند چیزی جز اصلح را انتخاب نمی کند؛ این بدان معناست که مصلحت ظهور آن حضرت هنوز فرا نرسیده است.

دوم: احادیث شریف، اگرچه ظهور ایشان را منوط به انتشار ظلم و ستم در جهان دانسته است، اما (ظلم) از امور نسبی است که شدت و ضعف آن متفاوت است، و بالاتر از هر مرتبه ای، مرتبه دیگری وجود دارد؛ این بدان معناست که در انتظار نهایت و غایت ظلم حاکم بر جهان هستیم که در پی آن، جهان به ظهور قائم اهل بیت علیهم السلام شرافت پیدا می کند تا آن حضرت جهان را از همه مظاهر ظلم و ستم رهایی بخشد.

فصل ششم:

پس از ظهور

چگونگی تشخیص امام عصر علیه السلام در زمان ظهورش

س ۵۸: هنگام قیام حضرت امام عصر علیه السلام چگونه می توانیم تشخیص بدهیم که ایشان خود حضرت امام مهدی علیه السلام هستند؟

ج: با مسحطت اسماء

حضرت امام مهدی علیه السلام از طریق نشانه‌های تکوینی که هم‌زمان با ظهور ایشان رخ خواهد داد و کسی غیر از حضرتش توانایی تحقق آنها را ندارد، هم‌چون بانگ آسمانی و خسف بیداء، شناخته خواهد شد. علاوه بر این هنگام ظهور حضرت، عیسی علیه السلام از آسمان به زمین می‌آید و پشت سر حضرت نماز می‌گزارد که مسیحیان پس از دیدن این کار حضرت مسیح علیه السلام به دین اسلام می‌گروند، پس از آن یهودیان گرد حضرت امام مهدی علیه السلام را می‌گیرند و حضرت، الواح تورات را که در کوهی مدفون است برای ایشان آشکار می‌سازد و آنها پس از دیدن علائم و اوصاف حضرت در آن، همگی به دین اسلام ایمان می‌آورند.

نماز گزاردن حضرت عیسیٰ علیه السلام پشت سر حضرت مهدی علیه السلام

س ۵۹: آیا علمای شیعه معتقدند که امامانشان از پیامبران برترند؟ و آیا درست است که حضرت عیسیای پیامبر پشت سر حضرت مهدی نماز می‌گزارد (و به او اقتدا می‌کند)؟

ج: باسم حطبت اسماء

در کتاب «الهدایة»^(۱) از شیخ صدوق آمده است:

«لازم است این‌گونه عقیده داشته باشیم که سران پیامبران پنج نفرند و اینان صاحبان شریعت (و دین) بودند و محمد صلی الله علیه و آله برتر و افضل از ایشان است». مانند این مطلب در «بحار الانوار»، «الاعتقادات»^(۲)، «الفقیه»^(۳) و «الامالی»^(۴) و همانند آن در «العلل»^(۵)، «کمال الدین»^(۶) و کتب دیگر نیز آمده است.

در کتاب «الهدایة» چنین می‌خوانیم: «لازم است چنین باور داشته باشیم که خداوند برتر از محمد صلی الله علیه و آله و امامان پس از او علیهم السلام خلقی را نیافریده، ایشان محبوب‌ترین و گرامی‌ترین خلائق نزد پروردگارد و پیش از همه خلائق به خداوندی خدا اقرار کرده‌اند.

۱. الهدایة، شیخ صدوق.

۲. بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۳۷۲.

۳. الفقیه، ج ۱، ص ۱۳۲، ح ۶.

۴. العلل، ج ۱، ص ۵.

۵. الامالی، ص ۵۱۸، مجلس ۹۳.

۶. کمال الدین، ج ۱، ص ۲۵۴، ح ۴.

خداوند متعال در عالم «ذر»^(۱) پیامبر خاتم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را برای پیامبران دیگر مبعوث کرد. هم‌چنین لازم است که باور داشته باشیم خداوند تمامی آفریده‌ها را برای محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و اهل بیتش عَلَيْهِمُ السَّلَام خلق کرده و اگر وجود ایشان نبود آسمان‌ها و زمین را نمی‌آفرید، بهشت و جهنم را نمی‌آفرید، آدم و حوا را نمی‌آفرید، فرشتگان را نمی‌آفرید، و هیچ چیز دیگر را هم نمی‌آفرید».

در متون اسلامی روایات بسیار زیادی در مورد این مطالب، نقل شده که می‌توانید به «بحار الانوار»^(۲)، «الاعتقادات»^(۳)، «العلل»^(۴) و «العیون»^(۵) و با کمی تفاوت به «کمال الدین»^(۶)، «کفایة الاثر»^(۷)، «المسائل السرویه» و دیگر کتب مراجعه کنید.

درباره نماز حضرت عیسی‌ای پیامبر پشت سر حضرت مهدی عَلَيْهِ السَّلَام

۱. عالم‌ذر به عالمی گفته می‌شود که آدمی هنوز به دنیا نیامده و در صلب نژاد آباء و اجدادی خود است و ذر یعنی ذره که وجود آدمی ذره‌ای بوده، که شاید مقصود همان ژن‌ها باشد که در تیره هر کس نقل و انتقال می‌یابد. بالاخره این یک استعاره است و منظور آن است که نطفه‌های مادی (جسمی) و معنوی (روحی) هنوز منعقد نشده که خداوند اقرار فطری می‌گیرد: «الست بربکم؟ قالوا بلی» آیا من خدای شما نیستم؟ بشر می‌گوید آری (به زبان فطرت) و بعد از به دنیا آمدن است که کشش‌های درونی و برونی او را از خدا جدا می‌کنند و گرنه ذات خداشناسی در وجود ما به ودیعه گذارده شده است.

۲. بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۳۷۳.

۳. الاعتقادات، ص ۱۹۳.

۴. العلل، ج ۱، ص ۵.

۵. العیون، ج ۱، ص ۲۰۵، ضمن ح ۲۲.

۶. کمال الدین، ج ۱، ص ۲۵۴، ضمن ح ۴.

۷. کفایة الاثر، ج ۷۲، ص ۱۵۸.

باید گفت که در کتاب «الهدایه» شیخ صدوق چنین می‌خوانیم: «واجب است چنین باور داشته باشیم که حجت خدا در زمین و خلیفه او بر بندگانش در زمان ما، حضرت قائم المنتظر بن الحسن بن علی علیه السلام است...» تا به این جا می‌رسد و می‌گوید: «او مهدی است که پیامبر صلی الله علیه و آله درباره او خبر داده هنگامی که از پرده غیبت بیرون می‌آید (قیام می‌کند، عیسیای پیامبر نیز می‌آید و پشت سر او (به او اقتدا می‌کند و) نماز می‌گزارد. تا پایان مطلب. (۱)

در مورد این مطلب به طور متواتر در کتاب‌های روایت شیعه و سنی، نقل روایت شده است. مثلاً از منابع شیعه در کتاب «الغیبه» تألیف نعمانی (۲) از سلیم بن قیس از شیخ، که از نسل یکی از حواریون عیسی است در این باره روایتی نقل شده است و هم‌چنین در «الاعتقادات» (۳)، «کمال الدین» (۴) و باز در کتاب «الغیبه طوسی»، «کفایة الاثر» و کتاب‌های دیگر نیز احادیث مشابهی وجود دارد.

از منابع اهل سنت هم می‌توان به این کتاب‌ها اشاره نمود: کتاب

۱. الهدایة، شیخ صدوق، ص ۳۹.

۲. الغیبه، نعمانی، ص ۷۵.

۳. الاعتقادات، ص ۹۵.

۴. کمال الدین، ج ۱، ص ۳۵۱ و ۲۸۰ از رسول خدا صلی الله علیه و آله، و ص ۳۳۱ از امام باقر علیه السلام، و ص ۳۴۵ از امام صادق علیه السلام نقل کرده است.

«البيان في اخبار صاحب الزمان»^(۱) تأليف گنجی شافعی،
 «الفصول المهمه»^(۲) تأليف ابن صباغ مالکی، «العرف الوردی فی
 اخبار المهدي»^(۳)، «مسند ابن حنبل»^(۴)، «البرهان فی علامات
 مهدي آخر الزمان»، «شرح سنن» ابن ماجه و... .

ماجرای نزول مسیح از آسمان در آخرالزمان

س ۶۰: ماجرای نزول حضرت مسیح عليه السلام از آسمان در آخرالزمان چیست؟

ج: با مسحلت اسماء

آنچه ما می دانیم و اعتقاد داریم به صورت کلی این است که:
 حضرت عیسیٰ پیامبر صلی الله علیه و آله در آخرالزمان ظهور می کند، و یاور و
 حامی حضرت مهدي عليه السلام خواهد بود و پشت سر او نماز می گزارد.

تفاوت ظهور حضرت مهدي عليه السلام و عیسی بن مریم عليه السلام

س ۶۱: ظهور حضرت مهدي عليه السلام منتظر عليه السلام در آخرالزمان با ظهور حضرت

عیسی بن مریم عليه السلام چه تفاوت هایی دارد؟

ج: با مسحلت اسماء

برجسته ترین تفاوت میان این دو ظهور این است که حضرت
 عیسی عليه السلام با مقام وزارت ظهور می کند حال آنکه حضرت
 مهدي عليه السلام با مقام و جایگاه امیر ظهور می نماید.

۱. البيان في اخبار صاحب الزمان، ص ۱۱۰ و ۱۱۷ و ۱۲۴.

۲. الفصول المهمه، ص ۲۹۳.

۳. العرف الوردی فی اخبار المهدي، ص ۶۴.

۴. مسند احمد بن حنبل، ج ۳، ص ۳۴۵.

دلیل انتخاب کوفه به عنوان پایتخت از جانب امام عصر علیه السلام

س ۶۲: به چه دلیلی حضرت صاحب الزمان علیه السلام کوفه را به عنوان پایتخت خویش انتخاب می فرمایند؟

ج: با سبب حطت اسما

احتمالاً ایشان علیه السلام کوفه را به جهت فضیلت هایش که از روایات برمی آید به عنوان پایتخت خود انتخاب می نماید. در روایت معتبری از رسول اکرم صلی الله علیه و آله آمده است: «خداوند تبارک و تعالی از میان سرزمین ها چهار منطقه را برگزید و فرمود: «والتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ * وَطُورِ سَيْنِينَ * وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ»^(۱)، و منظور از طور سینین، کوفه می باشد»^(۲).

در حدیثی دیگر از امام صادق علیه السلام روایت شده است: «کوفه باغی از باغ های بهشت است، قبر نوح و ابراهیم و سیصد و هفتاد پیامبر و ششصد وصی و نیز آرامگاه سید اوصیاء امیرمؤمنان علیه السلام در آن قرار دارد»^(۳).

۱. سوگند به تین و زیتون، و طور سینا، و این شهر امن (و امان)؛ تین: ۱-۳.
 ۲. عن النبي الأعظم صلی الله علیه و آله: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اخْتَارَ مِنَ الْبُلْدَانِ أَرْبَعَةَ فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: «والتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ * وَطُورِ سَيْنِينَ * وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ * وَطُورِ سَيْنِينَ الْكُوفَةَ»؛ معانی الأخبار، ص ۳۶۴، ح ۱؛ النخصال، ص ۲۲۵، ضمن ح ۵۸؛ وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۳۶۱، ح ۴؛ بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۸۳، ضمن ح ۳ و ج ۹۷، ص ۳۹۲، ح ۲۰ و ۲۱؛ موسوعة زیارات المعصومین علیهم السلام، ج ۱: ۷. حدیث ۱ و ۲: ۷، حدیث ۱.
 ۳. الكوفة روضة من رياض الجنة، فيها قبر نوح و ابراهیم، و قبر ثلاثمائة نبی و سبعین نبیاً، و ستمائة وصی، و قبر سید الأوصیاء أمير المؤمنين علیه السلام؛ فرحة الغری، ص ۹۸، ح ۴۵؛ وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۳۷۸. بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۴۵، ح ۶۱.

روایات متواتر دیگری نیز در این باره موجود است.

نابود شدن دشمنان به مجرد ظهور حضرت علیه السلام

س ۶۳: روایات «يَمْلَأُ اللَّهُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا» و اینکه امام علیه السلام با دشمنان می جنگد و این نشان دهنده وجود ظالمین در زمان ظهور است؛ علاوه بر اینکه امام علیه السلام به دست «زنی» کشته می شوند؛ چگونه با عدالت مطلقه خداوند سازگار است؟

ج: با ستم طلبت اسما

البته به مجرد این که ظهور محقق بشود، زمین پر از قسط و داد نمی گردد؛ بلکه نابودی دشمنان بعد از جنگ و جهاد است. پر شدن زمین از عدل و قسط منافاتی با وجود افراد غیر مسلمان ندارد.

جلوگیری گروه بتریه از ورود حضرت علیه السلام به کوفه

س ۶۴: در روایت چنین آمده است: «هنگام ورود حضرت علیه السلام به کوفه ده ها هزار نفر که بتریه خوانده می شوند به سوی ایشان از شهر خارج می شوند و عرض می کنند: ای پسر رسول خدا باز گرد، ما را به فرزندان فاطمه نیازی نیست زیرا دین و مردم در بهترین حالت است»^(۱). اگر اینان از شیعیان هستند پس چرا نمی توانند حضرت علیه السلام و نشانه های ظهور ایشان را درک نمایند، به ویژه که کوفه منبع علم و عالمان می باشد، آیا ممکن است

۱. عند دخول الإمام إلى الكوفة يخرج له بضعة عشر ألف يدعون البترية، يقولون له: ارجع يا بن رسول الله، لا حاجة لنا ببني فاطمة، فالدين بخير و الناس بخير».

عالمان در تشخیص امام علیه السلام به اشتباه بیفتند در حالی که امثال بت و ماه و خورشیدپرستان ایشان را یاری نمایند؟

ج: باسم حطبت اسماء

دلیلی در دست نیست که آنها را از شیعیان بدانیم چه برسد به علما، بلکه از ادامه روایت چنین برداشت می شود که آنها از منافقین می باشند زیرا در آن آمده است: «پس تا آخرین نفر آنان را می کشد و سپس وارد کوفه می گردد و همه منافقان شک کننده را می کشد»^(۱).

قتل معاندین توسط امام زمان علیه السلام و پیروزی بر مستکبرین جهان

س ۶۵: آیا امام زمان علیه السلام فقط معاندین را به قتل می رساند؟ در صورتی که یاران امام علیه السلام منحصر به ۳۱۳ نفر باشد، چگونه با این قدر تشان بر مستکبرین جهان غلبه خواهند کرد؟

ج: باسم حطبت اسماء

در این که حضرت علیه السلام با ظهور خود دنیا را پر از عدل می کند تردیدی نیست. هم چنین تعداد اصحاب بیش از این (۳۱۳) است و مدتی هم جنگ می کند که در آن تردیدی نیست. ظاهراً رجال دولت و اولین گروه همراه آن حضرت به این تعداد است.

۱. فیضع فیهم السیف حتی یأتی علی آخرهم، ثم یدخل الکوفة فیقتل بها کل منافق مرتاب؛ الارشاد، ج ۲، ص ۳۸۴. روضة الواعظین، ص ۲۶۵؛ تفسیر عیاشی، ج ۲، ص ۲۶۱؛ الغیبة للنعمانی، ص ۲۷۹.

آوردن دوباره قرآن پیامبر توسط حضرت مهدی علیه السلام

س ۶۶: آیا امام عصر علیه السلام هنگام ظهور، قرآنی غیر از قرآن موجود را با خود می آورد؟ زیرا روایاتی از امامان معصوم علیهم السلام موجود است که ایشان بعضی از کلمات را به آیاتی که اصحابشان تلاوت می کردند، اضافه نموده اند. آیا این روایات معتبر هستند؟

ج: باسم حلت اسماء

آن روایات اکثراً ضعیف و علمای اسلام مکرراً دعوی اجماع بر خلاف می نمایند. مرحوم آیت الله خوئی در البیان بعد از بحث مفصل درباره تحریف قرآن می نویسد که از کلمات ظاهر شد حدیث تحریف قرآن حدیث خیالی و خرافه است کسی قائل به آن نیست مگر ناقص العقل یا کسی که خوب در ادله تأمل نکرده است.

باقی نماندن دشمنی میان امام علیه السلام و یهودیان پس از ظهور وی

س ۶۷: از میان عرب ها و یهودیان هنگام ظهور چه کسانی بیشترین دشمنی را با حضرت مهدی علیه السلام دارند؟

ج: باسم حلت اسماء

روایت شده است که پس از ظهور حضرت مهدی علیه السلام و گرد آمدن مردم نزد ایشان، حضرت علیه السلام الواح تورات را که در کوهی دفن شده اند آشکار می سازد و آنها در آن، ویژگی ها و نشانه های حضرت را می بینند، پس از آن دین اسلام را می پذیرند و میان امام و یهودیان دشمنی باقی نمی ماند.

روش حضرت علیه السلام بعد از ظهور تسامح، گذشت

س ۶۸: آیا این درست است که بگوییم مهم ترین وسیله ای که امام علیه السلام برای رهایی جهان از بیداد و نادانی مورد استفاده قرار می دهد، ابزار جنگ، کشتار دسته جمعی و روان ساختن رودهایی از خون می باشد؟

یا اینکه ایشان از وسائل عقلی و منطقی و وجدان دینی بهره می برند، نهاد بشر را مورد خطاب قرار می دهند، با آنها به گفتگو می پردازند و برایشان فرستادگانی به هر سو روان می سازند که باعث می شود آنها به سوی او و عدالتی که به آن دعوت می نماید جذب شوند و تنها گروه اندکی که منافعشان به خطر افتاده است با ایشان پیکار می کنند و حضرت علیه السلام نیز با آنان جهاد می کند؟

به دیگر سخن: روایات زیادی وجود دارند که جریان حضرت را بر پایه شمشیر و کشتار می دانند، مانند:

«قائم آنقدر می کشد تا (خون) به زانوهای برسد»^(۱). و «از بس که می کشد، گفته می شود او نمی تواند از خاندان محمد صلی الله علیه و آله باشد زیرا اگر از خاندان محمد بود رحم می نمود»^(۲) و «از بس که می کشد گفته می شود او نمی تواند از فرزندان فاطمه باشد»^(۳) و «و چنان سر از تن مردم جدا می کند

۱. یقتل القائم علیه السلام حتی يبلغ السوق؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۸۷، باب ۲۷، ح ۲۰۳.
 ۲. من كثرة ما يقتل هناك من يقول: ليس من آل محمد، ولو كان من آل محمد لرحم؛ الغيبة، نعمانی، ص ۱۰۷.
 ۳. إنه ليس من ولد فاطمة...؛ نور الانوار، ج ۳، ص ۳۴۵.

که قصاب سر قربانی را می‌برد»^(۱) و «اوروشی غیر از روش پیامبر ﷺ و امیر مؤمنان علیه السلام در پیش می‌گیرد زیرا توبه کسی را نمی‌پذیرد»^(۲) و «تمامی حیوانات حرام گوشت را می‌کشد»^(۳) و «او شکم زنان باردار را می‌شکافت»^(۴)

آیا این روایات معتبر می‌باشند؟ و چگونه می‌شود آنها را توجیه کرد؟

ج: با مسجبات اسماء

بیشتر روایاتی که نهضت امام علیه السلام را یک نهضت خونین توصیف می‌کنند از نظر اسنادی ضعیف هستند و احتمال دارد برای سیاه‌نمایی نهضت گرامی ایشان جعل شده باشند، ولی آن بخش از روایات که صحیح هستند مربوط به جهاد با کسانی است که دعوتش را رد می‌کنند و بر جنگ و پیکار با ایشان پافشاری می‌نمایند، و گرنه روش ایشان تسامح، گذشت و دعوت به نیکوترین روش است و به همین دلیل است که در پیمانی که یارانش با او می‌بندند آمده است:

«پیمان می‌بندند که کسی را نکشند، حرمت ممنوعه‌ای را ندرند، به مسلمانی دشنام ندهند، به منزلی حمله نکنند، مسجدی را ویران نسازند، راه بر کسی نبندند، در راه مانده‌ای را نه‌راسانند،

۱. یقطع رؤوس الناس كما يقطع القصاب رأس الذبيحة؛

۲. يتخذ سيرة غير سيرة الرسول ﷺ والأمير علیه السلام فلا يقبل التوبة؛

۳. يقتل جميع الحيوانات المحرم أكل لحمها؛ مربوط به امام حسین علیه السلام در ایام رجعت است.

۴. «يقتر بطون الحوامل»؛ مربوط به سفیانی است.

پناهنده‌ای را نکشند، به تعقیب فراریان نروند، خونی را نریزند و زخم خورده‌ای را به قتل نرسانند»^(۱).

بیان یک سلسله احکام الهی در زمان ظهور حضرت علیه السلام

س ۶۹: در روایتی از حضرت امام صادق علیه السلام نقل شده که ایشان فرموده‌اند همین که قائم علیه السلام بپا خیزد، امری جدید می‌آورد، همان‌گونه که پیامبر صلی الله علیه و آله در آغاز ظهور اسلام امری جدید آورد. با توجه به این که ما مجتهدین را به عنوان کسانی می‌شناسیم که در هر دوره زمانی دین را از تحریف حفظ می‌کنند و برای دست‌یابی به احکام درست و صحیح به آنها مراجعه می‌کنیم، تفسیر صحیح این حدیث را بیان کنید؟

ج: با ستم حطبت اسما

همان‌گونه که از اول ظهور اسلام تا سال‌ها بعد احکام الهی به تدریج بیان می‌شد، یک سلسله احکام هم بیان نشده است و در زمان ظهور امام (ارواحنا فدا) بیان می‌شود؛ و فقها در احکام بیان شده مرجع‌اند.

چگونگی انتشار دانش در زمان حکومت امام عصر علیه السلام

س ۷۰: دانش در زمان حکومت امام مهدی علیه السلام چگونه انتشار می‌یابد؟

۱. یبایعون علی أن لا یقتلوا، و لا یهتکوا حریماً محرماً، و لا یسبوا مسلماً، و لا یهجموا منزلاً و لا یخربوا مسجداً، و لا یقطعوا طریقاً، و لا یخیفوا سیلاً، و لا یقتلوا مستأمناً، و لا یتبعوا منهزماً، و لا یسفکوا دمماً، و لا یجهزوا علی جریح؛ الملاحم والفتن، ابن طاووس، ص ۱۴۵، باب ۷۹.

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

بهره‌گیری از فن‌آوری‌های جدید جهت انتقال دانش مانعی ندارد و ظاهراً حضرتش وسایل دیگری در اختیار دارند که متناسب با دوره ایشان می‌باشد، همان‌گونه که حضرت امام باقر علیه السلام در این باب می‌فرمایند: «و در دوره او حکمت را به دست می‌آوردید تا آنجا که زن هم امور منزل خود را با کتاب خدا و سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم اداره می‌نماید»^(۱).

قضاوت بر اساس شریعت اسلامی در ابتدای ظهور

س ۷۱: در ابتدای دوره حضرت امام مهدی علیه السلام بر اساس چه دین یا قانونی میان اقلیت‌های مذهبی قضاوت می‌شود؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

آنچه مشخص می‌باشد این است که بعد از بعثت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم قضاوت به غیر از شریعت اسلامی جایز نمی‌باشد زیرا ادیان پیش از آن بر افتاده‌اند.

نقش فقیهان در حکومت حضرت مهدی علیه السلام

س ۷۲: آیا نقش فقیهان در حکومت حضرت مهدی علیه السلام همان نقش آنها در دوره امامان علیهم السلام خواهد بود؟

۱. قال الإمام الباقر علیه السلام: «و توتون الحکمة فی زمانه، حتّی أن المرأة لتتقاضی فی بیتها بکتاب الله تعالی و سنة رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم»؛ الغیبة نعمانی، ص ۲۳۸؛ حيلة الأبرار، ج ۲، ص ۶۴۲.

ج: باسم حجت اسماء

بلی، ظاهراً نقش فقها، مانند دوره ائمه علیهم السلام است، جز اینکه در دوره ایشان فقها، گزینش، غربال و آزموده می شوند.

مدت دوره رجعت پس از ظهور

س ۷۳: آیا حکومت عدل جهانی که توسط حضرت امام مهدی علیهم السلام پایه گذاری می شود تا پایان بشریت پا برجا خواهد ماند؟ و آیا روز قیامت پس از وفات حضرت مهدی علیهم السلام با فاصله زمانی کم یا زیاد برپا می شود؟

ج: باسم حجت اسماء

از موضوعات متواتری که صدها روایت بر آن دلالت دارد این است که امامان اهل بیت علیهم السلام و گروه زیادی از مردگان به این دنیا باز خواهند گشت و این عقیده رجعت نامیده می شود. مسأله رجعت پس از ظهور حضرت مهدی علیهم السلام و پیش از شهادت ایشان آغاز می شود، با بازگشت حضرت امام حسین علیهم السلام شروع شده و با رجعت تک تک امامان علیهم السلام ادامه می یابد. دوره رجعت قرن ها طول می کشد و با روز قیامت پایان می یابد.

سؤال در مورد رجعت ائمه علیهم السلام

س ۷۴: آیا رجعت از ضروریات مذهب است و حکمت آن چیست؟ و آیا همه ائمه علیهم السلام تشریف می آورند بعد قیامت می شود؟

ج: باسم حجت اسماء

اصل رجعت به نظر من ضروری است؛ شاید بیش از دویست

روایت بر آن دلالت دارد و رجعت حضرت امیر علیه السلام و حسین بن علی علیه السلام از مسلمات است. رجعت بقیه به این واضحی نیست و اما حکمت رجعت چه هست، مقام گنجایش بیان آن را ندارد.

چگونگی پایان جهان پس از مرگ حضرت مهدی علیه السلام

س ۷۵: سخنان گوناگونی درباره پایان دنیا وجود دارد، آیا روایاتی در دست داریم که چگونگی پایان جهان را پس از مرگ حضرت مهدی علیه السلام برای ما توصیف نمایند؟

ج: باسم حطت السماء

روایات متواتر بسیار زیاد، که حتی از متواتر هم گذشته است، بر نظریه رجعت دلالت دارد.

علامه مجلسی می‌فرماید: «ای برادرم، بدان که من گمان نمی‌کنم پس از اینکه موضوع رجعت را برایت آماده و شرح نمودم، در آن تردید داشته باشی، موضوعی که شیعیان در تمامی دوران‌ها بر آن اتفاق نظر داشته‌اند و در میان آنان از خورشید نیم روز نیز آشکارتر می‌باشد تا آنجا که در باب آن شعرها سروده‌اند و به وسیله آن در همه دوران‌ها بر مخالفین خود دلیل اقامه نموده‌اند».

وی در ادامه می‌گوید:

«و مؤمن چگونه می‌تواند به حقیقت امامان علیهم السلام در موضوعی تردید نماید که از آنها در نزدیک به صد حدیث معتبر توسط چهل و چند تن از علمای اعلام و ثقه‌های عظام چون؛ ثقة

الاسلام کلینی، محمد بن بابویه صدوق و شیخ طوسی در بیش از پنجاه نوشته به تواتر نقل شده است؟».

تا آنجا که بیان می‌دارد:

«اگر این موضوع را متواتر ندانیم پس در چه موضوعی از موضوعاتی که شیعه تاکنون روایت کرده است می‌توانیم ادعای تواتر نماییم.»^(۱)

۱. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۲۳.

فصل هفتم:

ملاقات با امام زمان علیه السلام

دروغگو بودن مدعیان دیدار امام عصر علیه السلام

س ۷۶: چنانچه فردی ادعای ملاقات با حضرت امام عصر علیه السلام را نمود، آیا بدین معناست که او به یک درجه‌ای از کمال رسیده است؟

ج: باسم حجت اسماء

از خود حضرتش روایت شده است که هر کس ادعای دیدار ایشان را نمود او را دروغگو بدانید، البته باید اضافه کرد که عده‌ای از کسانی که امکان دروغگو دانستن آنها وجود ندارد به دیدار ایشان مشرف شده‌اند، بنابراین از فرمایش ایشان این طور بر می‌آید که هر کس ایشان را ملاقات کند آن را بیان نمی‌نماید و از همین رو، مدعیان دیدار ایشان دروغگو می‌باشند.

ملاقات با ولی عصر علیه السلام در زمان غیبت کبری

س ۷۷: آیا ملاقات با حضرت ولی عصر علیه السلام را در زمان غیبت کبری قبول دارید؟ این مسئله با روایت: «هر کس پیش از سفیانی و بانگ آسمانی ادعای شرفیابی به حضور حضرت علیه السلام نماید دروغگو و

بهتان زن می باشد»^(۱)، چگونه جمع می شود؟

ج: با مستحبات اسماء

کسانی که به لقاء آن حضرت مشرف شده اند خیلی زیاد هستند. مرحوم مجلسی در بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱ تا ۷۷، جماعت زیادی را نقل می فرماید که مشرف شده اند. حاجی نوری در النجم الثاقب صد قصه را نقل می کند و کتب زیادی در این موضوع (یعنی کسانی که به لقاء آن حضرت مشرف شده اند) تألیف شده است، مانند: «تبصرة الولی فی من رأى القائم المهدي» از سید هاشم بحرانی، و «البهجة فی من فاز بلقاء الحجة» از سلماسی اصفهانی، و «العقري الحسان فی احوال مولانا صاحب الزمان» نهبوندی، و «تذكرة الطالب فی من رأى الامام الغائب» و «دارالسلام فی من فاز بلقاء الامام»؛ و تشرف سید بحر العلوم و شیخ انصاری و بزرگان دیگر از مسلمات است. بنابر این مراد از روایتی که اشاره فرمودید ظاهراً این است که اگر کسی به عنوان نایب خاص ادعا کند مانند سید علی محمد باب، باید او را تکذیب کرد.

کسانی که خود را از سوی امام عصر مبلغ می دانند

س ۷۸: کسی که ادعا می کند از سوی حضرت امام عصر علیه السلام جهت تبلیغ موضوعی مأموریت یافته است چه حکمی دارد؟

۱. أن کل من ادعی المشاهدة قبل السفیانی و الصیحة فهو کذاب مفتر؛ الغیبة، طوسی، ص ۲۴۲ و ۲۴۳.

ج: با سمت حطبت اسما

روایات معتبر بیان می‌دارند که هر کس ادعای دیدار حضرت امام مهدی علیه السلام را نماید دروغگو می‌باشد و منظور از این روایات به گفته محققان، به طور یقین کسانی هستند که ادعای دیدار و یا سفارت و مأموریت از جانب ایشان را دارند. جهان اسلام بیش از ده قرن است که به این ادعاگران دروغین مبتلا می‌باشد که این موضوع تاکنون ادامه دارد و از خود حضرت امام عصر علیه السلام نیز در نکوهش، لعن و بیزارگی از برخی مدعیان، نوشته‌هایی صادر شده است.

ادعای کذب شخصی با عنوان امام زمان

س ۷۹: اخیراً شخصی ادعا نموده که امام مهدی علیه السلام می‌باشد. او بیان می‌کند که امام مهدی علیه السلام یک اندیشه است که می‌تواند در وجود شخصی معاصر تجلی پیدا کند، امام در آخر الزمان به دنیا می‌آید و از فرزندان امام حسن عسکری علیه السلام و بانو نرجس خاتون علیهما السلام نمی‌باشد. موضع ما در برابر او چیست؟

ج: با سمت حطبت اسما

روایات قطعی بسیار که در کتاب‌های شیعه و اهل سنت از حد توأتر هم گذشته است بر این مطلب دلالت دارند که امام مهدی علیه السلام فرزند امام حسن عسکری علیه السلام و دوازدهمین امام از امامان طاهریین علیهم السلام می‌باشد. ایشان بعد از یک غیبت طولانی در آخر الزمان ظهور خواهند نمود و جهان را پس از آنکه از ستم

و بیداد انباشته شده است از عدل و داد پر خواهد نمود. هر ادعای دیگری در مقابل این حقیقت، ساختگی و دروغین می باشد.

ادعای کذب اخلاص گران و مدعیان در مورد امام عصر علیه السلام

س ۸۰: در جامعه جریان جدیدی ایجاد شده است. این جریان، ادعا دارد که نماینده امام معصوم علیه السلام می باشد و مردم باید به آن مراجعه کنند، آنها ادعا می کنند جریان یمانی هستند، از یکی از فرزندان حضرت مهدی علیه السلام پیروی می کنند و آن طور که ادعا می کنند دلایل بسیاری در دست دارند، از آن جمله: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در شب رحلتشان نام و ویژگی های او را برای امیر مؤمنان علیه السلام بیان فرموده و مردم را به آمدنش مژده داده است: «یا ابا الحسن، قلم و کاغذ بیاور، سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم وصیت خود را به ایشان املا نمودند تا به اینجا که فرمودند: ای علی، پس از من دوازده امام خواهد بود، پس از آنان دوازده مهدی می آید و تو ای علی، اولین امام از دوازده امام می باشی».

حدیث تا آنجا ادامه می یابد که فرمودند: «و حسن علیه السلام امامت را به فرزندش محمد از نسل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می سپارد و این گونه است که تعداد دوازده امام تکمیل می شود و پس از آن دوازده مهدی خواهند بود و چون هنگام مرگ ایشان می رسد آن را به اولین مهدی می سپارد که او را سه نام می باشد: نامی چون خودم، نامی چون اسم پدرم یعنی عبدالله و احمد و نام سوم مهدی است و او نخستین مؤمنان می باشد».

علاوه بر این رئیس این جریان، علما را بر اساس قرآن کریم به مناظره دعوت کرده است تا فرستادگی خود از جانب حضرت امام مهدی علیه السلام را اثبات نماید، او هم چنین ادعا می‌کند که علم غیب، رؤیای صادقه، مکاشفه و امور دیگری را نیز می‌داند، موضع ما در برابر این جریان چه می‌باشد؟

ج: با ستم حطت اسماء

شکی وجود ندارد که ادعاهای این شایعه پردازان و اخلاص‌گران، کذب و باطل می‌باشد و همین روایتی که در پرسش آمده و به آن استناد می‌کنند جهت اثبات دروغگویی آنان کافی است. زیرا صریحاً در آن آمده است که اولین فرد از مهدیین فرزندان امام مهدی علیه السلام می‌باشد و او زمام کارها را هنگام فوت امام از ایشان تحویل می‌گیرد.

حضرت مهدی علیه السلام هنوز زنده می‌باشند و تمامی شیعیان، ظهور و دیدار روی مبارکشان را انتظار می‌کشند. این بدان معناست که ایشان هنوز زمام امور را به دست دارند و به فرزندان نسیپرده‌اند، پس چگونه می‌شود که این فرد مدعی، عهده‌دار کاری شود که هنوز به او سپرده نشده است؟!

بی‌گمان این مقدار جهت آشکار نمودن دروغین بودن این افراد و ادعایشان کفایت می‌کند و این‌گونه، باطل بودن امور دیگر مربوط به این ادعا که در پرسش خود به آن اشاره نمودید هم ثابت می‌گردد. کسانی که به اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله ستم کرده‌اند به

زودی خواهند دانست به کدام بازگشت‌گاه خواهند گشت.

اعمالی که ما را به دیدار امام عصر علیه السلام نائل می‌کند

س ۸۱: انجام چه اعمالی ما را به دیدار حضرت امام عصر علیه السلام نائل می‌نماید؟

ج: باسماحت اسماء

هر چند دیدار امام علیه السلام بالاترین افتخار است اما نمی‌بایست تنها دل مشغولی انسان باشد بلکه می‌باید رضایت امام علیه السلام و مشمول دعا و الطاف حضرتش شدن، در کانون توجهات انسان قرار گیرد که آن هم در گرو پاکیزه نمودن نفس از پستی‌ها و آراسته کردن آن به اخلاق و فضایل است.

فصل هشتم:

مسجد جمکران

فضیلت مسجد جمکران

س ۸۲: نظر شما در مورد مسجد جمکران چیست؟ آیا واقعا فضیلت زیادی دارد؟ چرا که عده‌ای در مصاحبه‌ها و سایت‌ها درباره سند این مسجد، شبهاتی مطرح کرده‌اند.

ج: با اسم حطت اسماء

من معتقدم که حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) دستور ساختن آن مسجد و خواندن نماز را در آنجا با شرایط خاص و فضایل مخصوص داده‌اند و بزرگان از علما هم به این مسجد معتقد بوده و به آن جا شرفیاب می‌شدند و کراماتی هم دیده‌اند. از جمله کسانی که به این مسجد اعتقاد داشتند و در رفتن به این مسجد مداومت می‌کردند، آیات مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری، حاج شیخ ابوالقاسم قمی، مرحوم آیت الله بروجردی و جدّ بزرگوار من بوده‌اند. من نیز تا وقتی توان داشتم، هر هفته مشرف می‌شدم. درباره سند این مسجد، اولاً حسن مثله نزد رجال آن زمان موثق است، ثانیاً آن زمان اگر کسی روایت ضعیفی نقل می‌کرد، او را از قم اخراج می‌کردند، حتی با بعضی از امام‌زاده‌ها

همین گونه معامله کردند. در هر حال هر کجا هستید، مسافرت به آن مکان بنمایید که بسیار خوب است.

نماز مخصوص مسجد جمکران چه فضیلتی دارد؟

س ۸۳: خواندن نماز امام زمان علیه السلام فقط در مسجد جمکران در برآورده شدن حوائج تأثیر دارد؟ به طور کلی نماز حضرت را برای چه مواردی توصیه می فرمایید؟

ج: با اسم حطبت اسماء

در مورد خواندن نماز حضرت در مسجد فضیلت آن در این است که خود امام تأکید در این امر نمودند والا برای برآورده شدن حاجات، خواندن آن در همه جا خوب است، و در مسجد جمکران بهتر است.

و بدانید همه امور در دست حضرت حجت ارواحنا فداه است که این امر را خدای تعالی به ایشان مرحمت فرموده است و ایشان واسطه بین خلق و خالقند پس هر چه می خواهید، از دنیا و آخرت از ایشان بخواهید.

مشرف شدن به مسجد جمکران در شب چهارشنبه

س ۸۴: آیا رفتن به جمکران در شب چهارشنبه فضیلت خاصی دارد؟ و آیا در این باره روایاتی داریم؟

ج: با اسم حطبت اسماء

به خصوص شب چهارشنبه من روایتی را ندیده‌ام، یک روایت

است که این نماز را بیان می‌کند و آن روایت در نجم الثاقب است
و در شب جمعه خصوصیت دارد.

صحت و سقم چاه مسجد مقدس جمکران

س ۸۵: نظر شما درباره چاه مسجد جمکران چیست؟ آیا این نامه انداختن
در آن به اعتقادات مردم صدمه نمی‌زند و نوعی خرافات نیست؟

ج: باسْمِ حَلَبَتِ اسْمَاءَ

من به آن چاه نه اعتقاد دارم و نه آن را به صورتی که شما در سؤال
مطرح کرده‌اید، ردّ می‌کنم.

محدوده اصلی مسجد جمکران

س ۸۶: الف) آیا در مسجد کنونی جمکران که توسعه یافته بهتر است نماز
بخوانیم یا مسجد اصلی قبل از توسعه؟

ج: باسْمِ حَلَبَتِ اسْمَاءَ

محل مسجدی که امام ارواح‌نافداه دستور فرمودند، محل
مسجد اصلی قبل از توسعه است.

ب) محدوده اصلی مسجد جمکران کجاست؟

ج: باسْمِ حَلَبَتِ اسْمَاءَ

بین ستون‌های اطراف محراب فعلی که زمین آن با سنگ سیاه
علامت‌گذاری شده است.

ج) آیا زیرزمین مسجد هم حکم مسجد را دارد؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

بلی حکم مسجد را دارد.

حکم نماز کسانی که بسیار به جمکران مشرف می شوند

س ۸۷: حکم نمازهای یومیۀ کسی که ۴۰ هفته متوالی به مسجد جمکران مسافرت می کند چیست؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

حکم نمازهای یومیۀ او مانند حکم کسانی است که تا کنون نرفته یا دفعات کمتری رفته اند و تفاوتی نمی کند.

حکم نذر برای رفتن به مسجد جمکران

س ۸۸: کسی که نذر کرده ۴۰ هفته به جمکران برود اگر فاصله بیفتد آیا باید از اول شروع کند؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

این حکم منوط است به آن گونه که نذر کرده است.

شک در تعداد ایاک نعبد و ایاک نستعین

س ۸۹: شک در عدد «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» در نماز امام زمان چه حکمی دارد؟ کم یا زیاد شدن آن از روی فراموشی چه حکمی دارد؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

اگر بعد از اینکه بناء را برگفتن تمام ذکر گذاشته باشد و وارد در آیه بعد شده باشد نباید به شک اعتناء کند ولی اگر قبل از ورود به آیه بعد باشد آنچه را مشکوک است باید اعتنا کند.

اما کم یا زیاد شدن، اگر از روی فراموشی باشد، اگر بعد از دخول در رکوع باشد نماز را از سر بخواند و اگر قبل از دخول در رکوع باشد، باید تعداد مورد شک را بخواند و سپس ادامه حمد و سوره را به جا آورد.

شک در تعداد رکوع و سجده نماز امام زمان

س ۹۰: اگر در نماز امام زمان بعد از برخاستن از رکوع یا سجده متوجه شویم که تعداد ۷ بار ذکر رکوع و سجده را کم یا زیاد گفته‌ایم وظیفه ما چیست؟

ج: با همسجده است

آن نماز تصحیح شدنی نیست، نماز را از اول بخوانید.

نحوه گفتن ۱۰۰ صلوات بعد از نماز

س ۹۱: اگر کسی نمی‌تواند همه ۱۰۰ صلوات بعد از نماز امام زمان را در سجده بگوید چه وظیفه‌ای دارد؟

ج: با همسجده است

نشسته بخواند و اگر از آن هم اطمینان ندارد بخوابد و بخواند.

نشسته خواندن نماز امام زمان

س ۹۲: آیا می‌توان نماز امام زمان را نشسته خواند؟

ج: با همسجده است

بلی می‌توان نشسته خواند.

نماز در محراب مسجد جمکران

س ۹۳: آیا نماز در محراب مسجد جمکران ثواب بیشتری دارد؟

ج: با اسم حطبت اسماء

مسجد اصلی، محراب نداشته و فضیلت خاصی نیز برای محراب
فعلی وارد نشده است.

فصل نهم:

سوالات متفرقه

راه نزدیک شدن به حضرت مهدی علیه السلام

س ۹۴: چگونه می توانیم به حضرت مهدی علیه السلام نزدیک باشیم؟

ج: با مسحطت اسما

زیارت هر روزه امام حجت، خواندن دعای فرج در قنوت نمازها و در غیر نماز، صدقه به نیت دور شدن بلا از ایشان و هدیه نمودن اعمال عبادی به صورت مستمر به محضر مبارکشان، سبب نزدیک شدن به ایشان و احساس کردن وجودشان در اکثر اوقات می گردد.

خمس در زمان غیبت

س ۹۵: توقیعی از حضرت، خطاب به اسحاق بن یعقوب وارد شده که در آن آمده است: «اما خمس برای شیعیان ما مباح شده و تا زمان ظهور فرج بر آنها حلال است، از آن مصرف نمایند تا فرزندان نکو از آنان به وجود آید.»^(۱) آیا این روایت به این معنی است که در دوره غیبت کبری پرداخت خمس بر شیعیان واجب نیست؟

۱. وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۵۵۰.

ج: باسم حطبت اسماء

این مسأله از زمان ائمه معصومین علیهم السلام بوده که خمس در مناكح، مساكن و متاجر واجب نیست و ارتباطی با خمس متعارف زمان ما ندارد. در این پاسخ، حضرت درباره خمس که مورد سؤال بوده، نه خمس زمان ما پاسخ داده‌اند، سوای این مطلب روایات دیگری از ائمه علیهم السلام وارد شده است که در پرداخت وجوب خمس تأکید فرموده‌اند.^(۱)

کنیز دانستن مادر حضرت ﷺ طبق برخی روایات

س ۹۶: آیا متونی در دست داریم که بیان کند مادر حضرت امام مهدی ﷺ کنیز بوده‌اند و حضرت پوستی گندم‌گون (سبزه) دارند تا از این طریق، راستگو از نادرست متمایز شود؟

ج: باسم حطبت اسماء

برخی از روایات، مادر حضرت ﷺ را کنیز دانسته‌اند و در برخی از نسخ، مادر ایشان را سیاه چرده توصیف کرده‌اند. این مطلب دوم در منابعی که بیشتر مورد استناد است نیامده و بر این اساس، می‌بایست آنها را نادیده گرفت.

اما در این باره که پوست حضرتشان ﷺ گندم‌گون (سبزه) می‌باشد در نصوص مورد بررسی چیزی نیافتیم، نزدیک‌ترین وصفی که در این باره بدست آمده است این است که پوست

۱. رک: وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۴۸۷.

حضرت چیزی میان سفید و گندم‌گون می‌باشد.
یادآور می‌شویم روایاتی که در باب توصیف ایشان وجود دارد
متفاوت و گوناگون است و برخی از این روایات بیان می‌دارند که
ایشان از لحاظ اخلاقی و بدنی شبیه حضرت رسول خدا ﷺ
هستند.

انجام اعمال نیک به نیابت از حضرت مهدی ﷺ

س ۹۷: اگر به نیابت از حضرت امام مهدی ﷺ اعمالی را انجام بدهم آیا این
ثواب کار مرا افزایش خواهد داد یا کم خواهد نمود؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

وقتی هدیه کردن اعمال نیک به دیگران قطعاً ثواب را چندین
برابر افزایش خواهد داد، تصور نمایید این عمل نسبت به
حضرت امام مهدی ﷺ چه ثواب بالایی خواهد داشت؟

اعمال موجب رضایت امام زمان ﷺ

س ۹۸: چه اعمالی موجب رضایت امام زمان ﷺ می‌شود؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

انجام واجبات، ترک محرمات، کمک به بیچارگان و دستگیری از
مستمندان و اعمال مستحبه و...

س ۹۹: آیا ما در زمان ظهور حضرت امام قائم ﷺ قرار داریم؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

هر چند تحقق برخی از نشانه‌ها که در روایات گران قدر آمده

است نزدیک بودن ظهور را به ذهن القا می‌کند، نمی‌توانیم نسبت به اینکه در عصر ظهور هستیم مطمئن باشیم.

شروط قرارگرفتن در زمره انصار و یاران مهدی علیه السلام

س ۱۰۰: چگونه می‌توانیم از انصار و یاران حضرت علیه السلام باشیم؟

ج: باسم حطبت اسماء

برای اینکه از یاران حضرت امام مهدی علیه السلام باشیم تنها فرمان برداری از دستورات الهی و انجام آنچه که امام خواهان انجام آنهاست کفایت می‌کند و انسان بدین وسیله، رضایت امام را به دست آورده و مشمول عنایت آن حضرت خواهد شد.

بیان مسأله برمودا در قرآن و احادیث

س ۱۰۱: آیا مسأله مثلث برمودا در قرآن یا احادیث رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت گرامی شان علیهم السلام آمده است؟

ج: باسم حطبت اسماء

از نام‌گذاری این منطقه به این نام کمتر از یک قرن می‌گذرد و از آن، در متونی که به ما رسیده، ذکری به میان نیامده است.

استحباب برخاستن هنگام ذکر نام حضرت

س ۱۰۲: برخاستن هنگام ذکر نام مبارک حضرت قائم علیه السلام مستحب است یا مباح؟

ج: باسم حطبت اسماء

مشخص است که این عمل، مستحب راجح می‌باشد، زیرا روایت

شده که حضرت امام رضا علیه السلام این عمل را انجام می‌دادند و این عمل ایشان بر رجحان و فضل آن دلالت دارد.

ارتباط واقعه کربلا با ظهور حضرت قائم علیه السلام

س ۱۰۳: واقعه کربلا چه ارتباطی با ظهور حضرت مهدی علیه السلام دارد؟

ج: باسم حطت اسماء

واقعه کربلا سبب ادامه رسالت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله می‌باشد و ظهور حضرت مهدی علیه السلام به دلیل تحقق شعار «با لشارات الحسین» باعث استمرار واقعه کربلا می‌گردد، بنابر این رابطه میان این دو یک رابطه کامل کننده است.

عبادت به معنای تسلیم بودن در برابر تمام فرمان‌های الهی

س ۱۰۴: آیا خداوند متعال انسان را فقط جهت عبادت آفریده است؟ به معنای روشن‌تر، ما اکنون در گردونه نماز، روزه، برپایی مراسم عاشورا و انجام اعمال شرعی می‌باشیم، آیا ما تنها جهت این موضوع خلق شده‌ایم؟ و آیا ما شیعیان در دوره کنونی تکلیفی جز انتظار فرج نداریم؟

ج: باسم حطت اسماء

این مطلب که هدف از آفرینش عبادت می‌باشد به صورت صریح در قرآن کریم آمده است: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»^(۱)، به راستی که عبادت به عنوان هدف کافی است؛ زیرا نردبان تکامل نوع بشر می‌باشد و به همین دلیل است که

۱. و جن و انس را نیافریدم جز برای اینکه مرا بپرستند؛ ذاریات: ۵۶.

خداوند متعال برای مدح و بزرگداشت پیامبران و فرستادگانش از این صفت بهره برده و در مدح پیامبرش یوسف علیه السلام می فرماید: «إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ»^(۱) و در توصیف نوح پیامبر علیه السلام می فرماید: «مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ»^(۲) و در مدح موسی و هارون علیهم السلام می فرماید: «إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ»^(۳) و می فرماید: «وَأَذْكُرُ عَبْدَنَا دَاوُدَ»^(۴) و نیز می فرماید: «وَأَذْكُرُ عَبْدَنَا أَيُّوبَ»^(۵) و می فرماید: «وَأَذْكُرُ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ»^(۶).

هم چنین در آیه ای دیگر می خوانیم: «سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى»^(۷)، مانند این آیات بسیار می باشد و تمام آنها نشان می دهد که مرتبه بندگی والاترین مرتبه ای است که خداوند سبحان پیامبرانش علیهم السلام را به آن ستوده است.

عبادت در حقیقت به معنای خضوع، فروتنی و تسلیم بودن در برابر تمامی فرمان های الهی می باشد که به نوبه خود به تمامی

۱. او از بندگان مخلص ما بود؛ یوسف: ۲۴.

۲. به راستی او از بندگان مؤمن ما بود؛ صفات: ۸۱.

۳. آن دو از بندگان باایمان ما بودند؛ صفات: ۱۲۲.

۴. و داود، بنده ما را به یاد آور؛ ص: ۱۷.

۵. و بنده ما ایوب را به یاد آور؛ ص: ۴۱.

۶. و بندگان ما ابراهیم و اسحاق و یعقوب را به یاد آور؛ ص: ۴۵.

۷. منزّه است آن (خدایی) که بنده اش را شبانگاهی از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی سیر داد؛ اسراء: ۱.

جنبه‌های زندگی؛ فردی، خانوادگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره وابستگی دارد و به‌وسیله تحقق یافتن آنهاست که مصداق واقعی انتظار فرج، چهره راستین به خود می‌گیرد. بنابراین؛ انتظار فرج به معنای شانه خالی کردن از زیر بار مسئولیت و وظایف دینی نمی‌باشد بلکه به مفهوم پیاده کردن آنها در تمامی عرصه‌ها و جنبه‌های زندگی است.

جز کتاب خدا هیچ کتابی از خطا و اشتباه مصون نیست

س ۱۰۵: در روایتی از امام مهدی علیه السلام نقل شده است که: «کتاب اصول کافی، برای شیعیان ما کفایت می‌کند»^(۱)، آیا صحّت این روایت را تأیید می‌کنید؟

ج: باسماحیت اسماء

کتاب شریف کافی، مهم‌ترین کتاب حدیثی مذهب بر حق تشیع محسوب می‌شود چرا که مؤلف این کتاب یعنی ثقة الاسلام کلینی به خوبی از عهده فصل بندی و تنظیم آن برآمده و در ثبت و ضبط دقیق سندها و احادیث آن، نهایت کوشش خود را به کار بسته است تا جایی که شیخ نجاشی درباره او می‌گوید: وی بیست سال از عمر گران بار خود را صرف تألیف اصول کافی نمود؛ البته این به معنای صحّت همه احادیث و اخبار کتاب مذکور، نیست چه معتقدیم که جز کتاب خدا، هیچ کتاب دیگری از خطا و

۱. «الکافی کاف لشیعتنا»

اشتباه، مصون نیست و روایتی که از قول امام عصر علیه السلام پیرامون کتاب کافی، نقل شده، با سند معتبری به اثبات نرسیده است.

پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام برترین خلایق

س ۱۰۶: آیا پیش از پیامبر خدا حضرت آدم، بشر دیگری مثلاً در کره زمین و یا کرات دیگر بوده است؟ اگر بوده، آیا برای دنیای آنها نیز امامانی همچون امامانی از اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله داشته‌اند؟ و اگر امامانی داشته‌اند، آیا آنان برتر بودند یا امامان ما؟

ج: باسم حلت اسماء

از روایات و اخبار چنین برمی آید که پیش از حضرت آدم، بشر بوده است و به اقتضای قاعده لطف الهی لزوماً پیامبر و امام هم داشته‌اند هر چند که ما اطلاع کافی درباره آنها نداریم؛ ولی چیزی که حتمی بوده و شکی در آن نیست اینست اینکه پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و امامان معصوم ما علیهم السلام از آغاز تا پایان هستی، برترین خلایق‌اند.

دف زدن در مجلس امام زمان

س ۱۰۷: دف زدن در مجلس میلاد امام زمان علیه السلام چه حکمی دارد؟

ج: باسم حلت اسماء

دف زدن جایز نیست.

کف زدن در نیمه شعبان

س ۱۰۸: آیا کف زدن در نیمه شعبان همانند سینه زدن در شهادت ائمه علیهم السلام ثواب دارد؟

ج: با اسم **حطبت اسماء**

بلی، چنانچه توأم با حرکات و اعمالی که مناسب مقام شامخ آنان نیست نباشد، چون از امام معصوم علیه السلام روایت شده است: «شیعتنا خلقوا من فاضل طینتنا یفرحون لفرحنا».

کف زدن در حسینیه ها

س ۱۰۹: کف زدن در مراسم میلاد امام زمان علیه السلام که در مساجد، حرم ائمه علیهم السلام، حسینیه ها و حرم امامزاده ها برگزار می شود چه حکمی دارد؟

ج: با اسم **حطبت اسماء**

کف زدن اگر توأم با کارها و آوازهای غیر جایز نباشد، هیچ اشکال ندارد و با مداحی هم اشکال ندارد.

کف زدن طلاب و علوم دینی

س ۱۱۰: کف زدن در جشن میلاد ائمه اطهار علیهم السلام و به خصوص نیمه شعبان، توسط طلاب علوم دینی و روحانیون چه حکمی دارد؟

ج: با اسم **حطبت اسماء**

کف زدن بدون ضمّ کارهای دیگر فی نفسه اشکال ندارد، ولی اگر به نحوی باشد که توأم با کارهای خلاف دیگر و یا توهین به

روحانیت باشد جایز نیست و فرقی بین روحانی و غیر روحانی نیست.

غنا در هنگام خواندن اشعار مولودی

س ۱۱۱: معروض می‌دارد با گسترش فساد و فحشا در جامعه و ترویج غنا و موسیقی، عده‌ای از افراد مغرض و منحرف دامنه این کار را به محافل و مجالس مذهبی کشانده‌اند و در صدد به ابتذال در آوردن اینگونه مجالس هستند، خصوصاً در اعیاد و مواید ائمه اطهار - سلام الله علیهم اجمعین - که به طرز خیلی عجیب، سرود و مولودی خوانده می‌شود که گاهی از خود مردم شنیده شده که می‌گویند: خواندن این‌ها به سبک ترانه‌های عاشقانه خواننده‌های غیر مذهبی می‌باشد که هیچ تناسبی با شئون مجالس مربوط به اهل بیت عصمت و طهارت - سلام الله علیهم اجمعین - ندارد بلکه خود نوعی اهانت به ساحت مقدس آنها محسوب می‌شود، مخصوصاً که همراه با چنین نغمه‌هایی، به شکل خیلی زننده دست زده می‌شود به طوری که مجلس از هر جهت شبیه به مجالس لهو و لعب می‌شود و گاهی هم از مداح‌ها شنیده شده که می‌گویند دست زدن با سینه زدن هیچ فرقی ندارد و کسانی که دست نمی‌زنند مخالف اهل بیت علیهم السلام هستند حال با توجه به روایات وارده در حرمت غنا و آیه شریفه: «وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً»^(۱) که در تفسیر برهان و تفسیر نور

۱. انفال: ۳۵؛ (آن‌ها که مدعی هستند ما هم نماز داریم) نمازشان نزد خانه (خدا)، چیزی جز «سوت کشیدن» و «کف زدن» نبود.

التقلین و سایر تفاسیر معتبر شیعه در ذیل این آیه شریفه، روایت وارد شده که عبادت کفار در زمان جاهلیت دست زدن در کنار خانه خدا بوده است آیا حضرت عالی غنا را در موقع خواندن اشعار و سرود و مولودی و هم چنین دست زدن به همراه آن را جایز می‌دانید یا خیر؟ مستدعی است نظر مبارکتان را در این زمینه به طور صریح مرقوم فرمایید؟

ج: باسم حلت اسماء

غنا حتی در روضه خوانی و قرآن خواندن مطلقاً حرام است و کسی که بگوید سینه زدن در مصائب اهل بیت علیهم السلام که از شعائر مذهبی و از جمله اموری است که بقاء مذهب و دین به واسطه این اعمال است، با دست زدن در اعیاد مذهبی فرقی نمی‌کند بسیار حرف غیرمربوطی زده است.

خداوند همه را از شر و آفات حفظ نماید، ولی کف زدن فی نفسه حرام نیست و روایتی که به آن اشاره کرده‌اید معنایش همان است که از ظاهر آیه صدرأ و ذیلاً استفاده می‌شود و آن وعده عذاب به مشرکین می‌دهد زیرا آنان با بازی کردن و کف زدن و سوت کشیدن به جای نماز خواندن و عبادت کردن مانع از ورود مؤمنین به مسجد الحرام می‌شدند. روایات دیگری هم در تفسیر آیه شریفه وارد است که مقام، گنجایش تعرض به آنها را ندارد.

بهترین اعمال نیمه شعبان

س ۱۱۲: بهترین اعمال برای شب نیمه شعبان و روز نیمه شعبان از نظر جنابعالی کدام است؟

ج: با اسم طه اسماء

با آنکه سید بن طاووس در کتاب اقبال الاعمال دهها نماز با کیفیات مختلفه و دهها ادعیه نقل کرده، نوشته‌اند این ادعیه و نمازها منتخب از ادعیه و نمازهای زیادی است، ولی به نظر من زیارت امام حسین علیه السلام در آن شب و روز افضل اعمال است.

نماز امام زمان به نیابت از شخص فوت شده

س ۱۱۳: آیا می‌توان به نیابت از کسی که فوت کرده یا امکان تشریف به مسجد مقدس جمکران را ندارد در مسجد نماز امام زمان خواند؟

ج: با اسم طه اسماء

بلی می‌توان خواند و عملی نیکوست.

ایستادن به هنگام شنیدن نام امام زمان

س ۱۱۴: الف) آیا ایستادن به هنگام شنیدن نام امام زمان واجب است؟ آیا شامل همه اسمی ایشان می‌شود یا فقط اسم قائم؟

ج: با اسم طه اسماء

واجب نیست، روایت شده است که اسم مبارک امام زمان در حضور امام صادق علیه السلام برده شده است و حضرت قیام فرمودند و ظاهراً استحباب مختص است به اسم قائم.

ب) بعضی از مردم به هنگام شنیدن نام حضرت دست خود را بر روی سر می‌گذارند آیا این مطلب در روایتی وارد شده است؟

ج: **بِسْمِ حَلَّتِ السَّمَاءُ**

بلی روایت شده است که امام صادق علیه السلام چنین کردند.

عبارت «و عجل فرجهم» در پایان تشهد نماز

س ۱۱۵: آیا در پایان تشهد نماز واجب می‌توان عبارت «و عجل فرجهم» را ذکر نمود؟

ج: **بِسْمِ حَلَّتِ السَّمَاءُ**

در تشهد اولی مسلماً مستحب است بعد از صلوات گفتن: «و تقبل شفاعته و ارفع درجته» ولی در تشهد دوم بهتر است قصد خصوصیت نکند.

انجام عبادات مستحبی به نیابت از امام زمان

س ۱۱۶: نذر برای حضرت، چه نذر مالی و چه نذر صلوات بهتر است چگونه باشد؟ و آیا عبادات مستحبی مثل زیارت مرقد حضرت معصومه علیها السلام و امام رضا علیه السلام را می‌توان به نیابت از ایشان انجام داد یا خیر؟

ج: **بِسْمِ حَلَّتِ السَّمَاءُ**

همه آنهایی که ذکر کردید هم دلیل معتبر دارد ولو به قاعده تسامح در ادله سنن و هم فضایل متعددی بر آنها ذکر شده است.

من خودم زیارت عاشورا را در ایام زیادی خوانده و می‌خوانم به

نیابت حضرت، و سحرگاه قبل از نماز هم به نیابت حضرت قرآن می خوانم.

سندی دال بر حقانیت امامان شیعه

س ۱۱۷: چرا هیچ سندی دال بر حقانیت امامت امامان در مذهب شیعه وجود ندارد؟ آیا صحیح است که می گویند نام امامان بر سنگی نوشته شده که در دست امام زمان است؟ چگونه بپذیریم که حکومت امامان الهی بوده است؟

ج: باسماط اسماء

روایات از طریق شیعه به حدی زیاد است که احتیاج به بیان آن نیست. اما از طرق اهل سنت مختلف است، از لحاظ اجمال و تفصیل بعضی احادیث هستند که ذکر عدد می نمایند و بعضی از آنها تصریح به اسم امام مهدی علیه السلام و اینکه ایشان امام دوازدهم است، می نمایند. مجموع آن روایات، متواتر است و کتبی که در آن ها به نحو اجمال یا تفصیل ذکر ائمه شده است عبارتند از: صحیح مسلم، مسند احمد بن حنبل، صحیح بخاری، صحیح ترمذی، المستدرک علی الصحیحین، تیسیر الوصول الی جامع الاصول ج ۲، منتخب کنز العمال، تاریخ بغداد، تاریخ الخلفاء و ینابیع المودة. در بخشی از روایات آنان از پیغمبر صلی الله علیه و آله به اسماء دوازده امام تصریح شده است.

حکم جهاد در زمان غیبت امام زمان

س ۱۱۸: حکم جهاد (قیام مسلحانه) در زمان غیبت امام زمان علیه السلام چیست؟

ج: **بِاسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ**

در صورتی که مجتهد جامع شرایط اجازه دهد اشکال ندارد.

تغییر قبله در زمان ظهور امام زمان

س ۱۱۹: آیا حدیثی که می‌گوید قبله در زمان امام زمان به حرم امام

حسین علیه السلام بر می‌گردد صحیح است؟

ج: **بِاسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ**

خیر صحیح نیست.

دلیل وقوع حوادث و بلاهای سخت بعد از ظهور امام زمان

س ۱۲۰: در روایات از اشخاص و گروه‌هایی مانند دجال و سفیانی سخن

گفته شده است. اگر واقعاً قرار است قبل از امام زمان موجودات ملعونی

مانند دجال بیایند و اکثریت مردم را با فریب‌های خود از راه به در کنند و

حتی در برخی از احادیث هم که آمده تنها در مساجد شهرها فقط تعداد

اندکی نماز خوان پیدا می‌شود و...، پس چرا مردم برای ظهور حضرت دعا

می‌کنند؟

ج: **بِاسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ**

با این اتفاقات قوه ایمان افراد ظاهر می‌شود و خود حضرت

که ظهور کردند و بعد از آن ائمه علیهم السلام که حکومت می‌کنند

همه برای امتحان است که در آن دنیا و در بهشت و جهنم افراد

خوب و بد تمیز داده می شوند.

انتقام از قاتلین حضرت زهرا علیها السلام

س ۱۲۱: بیان می شود که منتقم شهادت حضرت زهرا علیها السلام حضرت امام زمان علیه السلام می باشند. سؤال اینجاست که در زمان ظهور آن حضرت که کلیه قاتلین حضرت زهرا در این دنیا نیستند و سال ها از هلاکتشان می گذرد، پس امام زمان علیه السلام از چه کسانی قرار است انتقام بگیرند؟

ج: باسْمِ حَلَّتِ اسْمَاءُ

رجعت - یعنی برگشتن به دنیا - از مسلمات است که طی آن جماعتی از خیل بدان و جماعتی از خوبان به دنیا بر می گردند و در روایت آمده است که امام زمان ارواحنا فداه منتقم شهادت حضرت زهرا علیها السلام می باشند.

بیانیه حضرت آیه الله العظمی روحانی
به مناسبت میلاد حضرت مهدی علیه السلام

بسم الله الرحمن الرحيم

خداوند متعال می فرماید: «وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ»^(۱)
تالائو نور ولی الله الاعظم، صاحب عصر و زمان، حضرت
مهدی علیه السلام، را به همه شیعیان در سراسر جهان صمیمانه تبریک و تهنیت
می گویم و از خداوند متعال می خواهم این مناسبت را برای همه مبارک
گرداند و چشمانمان را به طلعت پرتالائو جمال گل سرسبد مظهر عزت
و جلال الهی، خاتم اوصیا و انبیاء، مهدی منتظر علیه السلام روشن گرداند.
این مناسبت معطر را مغتنم می شمارم تا چند توصیه مهم را برای
تمام مؤمنین بیان نمایم:

۱. توصیه اول: دوره ای که در آن زندگی می کنیم، یکی از

حساس‌ترین زمان‌ها پیرامون موضوع مهدویت است. در این دوره مسأله مهدویت و انتظار از سویی از جانب ناصبی‌ها و پیروان آنان و از طریق برخی شبکه‌های ماهواره‌ای که متعلق به سلفی‌ها است، مورد شدیدترین حمله‌های تشکیکی و طعنه‌آمیز قرار می‌گیرد، و از سوی دیگر از جانب عده‌ای از افرادی که از جاده حق و حقیقت منحرف شده‌اند، در معرض شدیدترین جعلیات و ادعاهای دروغین قرار گرفته است.

از این رو؛ باید توجه شود که هدف هر دوی این حمله‌ها، یکی است و آن چیزی نیست جز آن‌که موضوع مهدویت را به موضوعی سطحی تنزل دهند؛ زیرا آنان خوب می‌دانند که هر مسأله مهمی، آنگاه که محل تشکیک و طعنه، و مشربه هر ادعای جعلی و کاذبی قرار بگیرد؛ در ذهن عده زیادی از مردم عادی به وهن و ضعف کشیده خواهد شد. بدانید که تنها راه مقابله و رویارویی این است که به سلاح معرفت و عقیده، آن‌هم با پشتوانه برهان و دلیل مجهز شوید و در مواقع شک و تردید، فقط به نظرات مراجع تقلید و علمای بزرگ رجوع کنید.

۲. توصیه دوم: همان‌گونه که در بسیاری از نصوص و احادیث آمده است، امام زمان علیه السلام علی‌الاطلاق واسطه فیض الهی هستند، زیرا که: «به برکت وجود حضرت حجت علیه السلام رزق و روزی مخلوقات می‌رسد و به سبب وجود ایشان زمین و آسمان ثابت مانده است»؛ پس وقتی این چنین است، ایشان ولی نعمت ما محسوب می‌شوند. این مطلب

عقلاً و فطرتاً ما را ملزم می‌کند تا نسبت به حضرت ﷺ شاکر باشیم، و در کلیه ادعیه، صدقات روزانه و کارهایی از این قبیل، اولین توجه و اهتمام ما پیش از هر موضوع دیگری حضرت ولی عصر ﷺ باشد.

۳. توصیه سوم: در این زمان، که مخالفان و ماتریالیست‌ها، در مسأله ولادتِ امید انبیاء ﷺ، و عمر اعجازی او شبهه‌افکنی می‌کنند، هرگونه همکاری در زنده نگاه‌داشتن این مناسبت فرخنده همه شیوه‌های تعظیم و احیاء وظیفه یکایک مسلمانان می‌باشد و بر آنان واجب است که اعتقاد به مهدویت را در اعماق وجود جوانان مسلمان بنشانند و استوار سازند، تا این‌گونه، مکر اهل ضلالت را به خودشان بازگردانند. در همین راستا، از تمام فرزندانم می‌خواهم که در این مناسبت عظیم، وقت و فکر و مال خود را به اندازه توان و وسعتشان برای احیای جهانی این مناسبت به کار گیرند، و جشن‌هایی برگزار نمایند که درخور صاحب این مناسبت (ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء) باشد؛ تا از این رهگذر، عقیده مهدویت در سراسر جهان فراگیر شده و مسیر مؤمنین را روشن کند.

۴. توصیه چهارم: بعضی از مؤمنین، به دلیل وقوع انقلاب‌های اخیر در بعضی از کشورهای اسلامی، با شور و اشتیاق فراوان برای دیدار جمال مهدی زهرا ﷺ لحظه‌شماری می‌کنند؛ این مسأله موجب شده است تا عده‌ای فرصت طلب خود را در پس بعضی اسامی درخشان زمان ظهور پنهان کنند و از این طریق مؤمنین را به شک بیندازند. لازم

است شدیداً نسبت به این مدعیان دروغین هوشیار باشید، و تنها توجّهتان به علامات حتمی ظهور باشد که هیچ راهی برای تحریف و جعل آن وجود ندارد، مانند صیحه آسمانی؛ در آن هنگام که جبرئیل ندا می دهد و تمام مردم دنیا به هر زبانی که صحبت می کنند آن را متوجه می شوند که: «آگاه باشید که حق با علی علیه السلام و شیعیان اوست».

أَسْأَلُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يُعَجِّلَ فَرَجَ قَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَهَبَ لَنَا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ، وَدَعَاءَهُ وَخَيْرَهُ، وَيَجْعَلَنَا لَهُ مِنَ السَّامِعِينَ الطَّائِعِينَ، وَإِلَى رِضَاهُ مِنَ السَّاعِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَاللَّعْنَةُ الدَّائِمَةُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ.

محمد صادق حسینی روحانی

۱۵ شعبان المعظم ۱۴۳۲ هـ - ق

آشنایی با آثار

حضرت آیت الله العظمی روحانی (دام ظلّه)

معظم له از ابتدای زندگی علمی خویش در راستای نشر معارف اهل بیت علیهم السلام و گسترش دانش اسلام، هرگز آرام نگرفتند. زمانی بر مسند تدریس می نشینند و به تربیت و پرورش هزاران دانشمند فاضل و فرزانه می پردازند و زمانی دیگر دست به قلم می شوند و به تألیف کتب ماندگار اسلامی می پردازند.

ایشان به محض ورود به حوزه علمیه قم و احساس نیاز جامعه حوزوی و اسلامی، همزمان با تدریس درس خارج فقه و اصول در سنین جوانی، دست به تألیف دایرة المعارف فقه اسلامی می زنند. کتابی ماندگار که بزرگان و اساتید نام آورِ خیره حوزه، مراجع بزرگ تقلید و مدرسین، سر تعظیم و تمجید در برابرش فرو می آورند.

حضرت آیت الله العظمی بروجردی (ره) دوبار کتاب «فقه الصادق» را همراه خود به جلسه تدریس شان می برند و به عنوان سند از آن نقل قول و به آن استناد می کنند.

حضرت آیت الله العظمی خویی (ره) طی نامه ای مرقوم فرمودند که: من کتاب «فقه الصادق» را شخصاً برای آیت الله کاشف الغطاء بردم و گفتم: ببینید من چه خدمت بزرگی به عالم اسلام و فقاهاست نموده‌ام و چنین عالم محقق را تربیت کرده‌ام.

ریس دانشگاه الازهر (مهمترین و عالی‌ترین مرکز علمی اهل تسنن) نیز طی نامه‌ای کتاب عظیم «فقه الصادق» را می‌ستاید.

این کتاب سالیان سال است که یکی از رساترین، معتبرترین و مهم‌ترین منبع تدریس فقه و اصول تشیع است. یکی از دلایل مرجعیت و اعلمیت ایشان، ناشی از این تألیفات بخصوص کتاب گرانسنگ «فقه الصادق» است.

تألیفات

۱- فقه الصادق (به زبان عربی): دایرة المعارف کامل فقه تشیع. این کتاب عظیم و بزرگ که به عنوان یک منبع مرجع شناخته شده است در ۲۶ جلد بارها در داخل و خارج کشور به چاپ رسیده است. چاپ جدید آن هم اکنون در ۴۱ جلد (با ذکر منابع و مصادر) منتشر شده است.

آیت الله العظمی روحانی تألیف این مجموعه فقهی را از سال ۱۳۷۰ قمری (۶۰ سال پیش) آغاز کرده و در سال ۱۳۹۸ هجری قمری و در اوج مبارزات بر علیه رژیم ستمشاهی و در حالی که در تبعید به سر می‌بردند، نگارش آخرین جلد آن را به پایان رسانده‌اند.

یکی از امتیازات این مجموعه فقهی آن است که طلاب و محققین را از

مراجعه به کتب فقهی جهت اطلاع از آرای دیگر فقیهان بی نیاز می‌کند؛ چه آنان که در قرن‌های گذشته می‌زیسته‌اند و چه آن دسته از فقیهان معاصر مانند آیت الله خوئی، میرزای نائینی، محقق اصفهانی و آیت الله حکیم که پیش از نگارش این مجموعه آرای فقهی خود را عرضه کرده‌اند و حتی فراتر از این، آرای آن دسته از فقیهانی را گرد آورده است که مراجعه به آثارشان چندان رواج ندارد؛ مانند برخی از آرای آیت الله کاظم شیرازی و آیت الله عبد الکریم حائری.

از نکات قابل اشاره آنکه حضرت آیت الله العظمی بروجردی (ره) دو بار از کتاب فقه الصادق در منبر تدریس خود مطالبی نقل فرمودند و حضرت آیت الله العظمی خویی (ره) در وصف این کتاب طی نامه‌ای مرقوم فرمودند که: «من کتاب فقه الصادق را شخصا برای آیت الله کاشف الغطاء بردم و گفتم: ببینید من چه خدمت بزرگی به عالم اسلام و فقاہت نموده‌ام و چنین عالم محقق را تربیت کرده‌ام».

مهم‌ترین ویژگی و نقاط تمایز موسوعه «فقه الصادق» را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد: تمامیت، جامعیت، تتبع و کاوشگری، پژوهشگری و تحقیق، توجه به فقه پویا، جدید و به روز بودن، روانی و راحتی متن.

۲- «زبدۃ الاصول» (به زبان عربی): دوره کامل علم اصول فقه که به صورت بحث استدلالی ارائه گردیده است. این کتاب در ۶ جلد می‌باشد.

۳- «منهاج الفقاہه» (به زبان عربی): در ۶ جلد می‌باشد که حاشیه‌ای است بر «مکاسب» شیخ انصاری (ره) که به شیوه‌ای نو و ابتکاری تمامی

موارد ارائه شده را بحث و بررسی کرده‌اند.

۴- «المسائل المستحدثة» (به زبان عربی): حضرت آیت الله مبتکر مسائل مستحدثة و ارائه مسائل جدید با ذکر مسایل فقهی، روایی هستند. این کتاب که بارها و بارها در خارج و داخل کشور به چاپ رسیده است شامل ارائه مسائل جدید، نو و مورد ابتلای جامعه با ذکر دلایل و مستندات فقهی، روایی و قرآنی می‌باشد.

۵- تعلیق بر «منهاج الصالحین» در ۳ جلد (به زبان عربی)

۶- تعلیق بر «عروة الوثقی» در ۲ جلد (به زبان عربی)

۷- تعلیق بر «وسيلة النجاة» (به زبان عربی)

۸- رساله در لباس مشکوک (به زبان عربی)

۹- رساله در قاعده لاضرر (به زبان عربی)

۱۰- الجبر و الاختیار (به زبان عربی)

۱۱- رساله در قرعه (به زبان عربی)

۱۲- مناسک الحج (به زبان عربی)

۱۳- المسائل المنتخبة (به زبان عربی)

۱۴- رساله در «فروع العلم الاجمالی» (به زبان عربی)

۱۵- الاجتهاد و التقليد (به زبان عربی)

۱۶- القواعد الثلاثة (به زبان عربی)

۱۷- اللقاء الخاص (به زبان عربی) استفتائات

۱۸- «شرح مناسک الحج والعمرة» (به زبان عربی)

- ۱۹- «اجوبة المسائل الاعتقادية» (به زبان عربی) استفتائات
- ۲۰- «السيدة الزهراء (س) بين الفضائل والظلمات» (به زبان عربی)
- ۲۱- رساله «توضیح المسائل» (به زبان فارسی و اردو)
- ۲۲- جبر و اختیار (به زبان فارسی)
- ۲۳- «نظام حکومت در اسلام» (به زبان فارسی و ترکی و اردو)
- ۲۴- مناسک حج (به زبان فارسی)
- ۲۵- منتخب احکام (به زبان فارسی)
- ۲۶- «استفتائات فقه قضائیه و مؤسسه حقوقی وکلای بین الملل» (به زبان فارسی)
- ۲۷- احکام فقهی مسائل روز (به زبان فارسی)
- ۲۸- استفتائات (پرسش و پاسخ های مسائل شرعی) (به زبان فارسی):
که تاکنون در ۷ جلد به صورت سؤال و جواب ارائه شده است.
- ۲۹- «سلسله فتاوی و استفتائات» (به زبان عربی): شامل استفتائات و پاسخ های مسائل شرعی می باشد که در ۱۸ جلد تهیه شده و هر جلد شامل ۱۰۰۰ سؤال و جواب است. که تاکنون ۲ جلد (التقلید والعقائد - الطهارة) آن به چاپ رسیده است.
- ۳۰- فضائل و مصائب حضرت زهرا عليها السلام
- ۳۱- اجوبة المسائل (فی الفكر والعقيدة والتاریخ والاخلاق) در ۲ جلد
- ۳۲- عاشورا و قیام امام حسین عليه السلام از نگاه آیت الله العظمی روحانی
- ۳۳- راه سعادت

معرفی سایت‌های دفتر

حضرت آیت الله العظمی روحانی (مد ظله العالی)

۱. سایت فارسی معظم‌له:

نسخه جدید سایت فارسی با ارائه اسناد و دستخط‌های منحصر به فردی که برای اولین بار است منتشر می‌شود - توسط بخش فرهنگی دفتر ایشان راه‌اندازی شده است. برای مشاهده سایت ایشان می‌توانید به آدرس www.rohani.ir مراجعه نمایید.

در این سایت بر زندگی‌نامه علمی و مبارزات سیاسی ایشان به‌طور جداگانه پرداخته شده و تعدادی از بیانیه‌ها و سخنرانی‌های معظم‌له در دوران مبارزات ضد رژیم ستم‌شاهی نیز برای اطلاع محققان و جلوگیری از تحریف تاریخ! قرار داده شده است.

در بخش دیگری از سایت نیز تعدادی از نامه‌های تاریخی همچون نامه‌های آیت الله العظمی خوئی (ره) به ایشان، همراه با تصاویر آنها که حاوی نکات بسیار مهمی هست، آورده شده؛ از جمله این نامه‌ها می‌توان به تأیید مقام علمی آیت الله العظمی روحانی (دام ظلّه)

توسط آیت‌الله العظمی خوئی (ره) آن‌هم در حالی که سن ایشان تنها ۱۴ سال بوده است، اشاره کرد.

لازم به ذکر است امکان خرید مجموعه آثار عربی و فارسی معظم له - که تاکنون ۷۳ عنوان آن منتشر شده است - نیز در بخش انتشارات سایت، فراهم گشته است.

۲. پایگاه اطلاع‌رسانی مجموعه آثار (کتابخانه دیجیتال):

پایگاه اطلاع‌رسانی مجموعه آثار حضرت آیت‌الله العظمی روحانی (دام‌ظله) (در قالب کتابخانه دیجیتال) و به آدرس www.rohanibooks.com راه‌اندازی شد. در اولین اقدام متن کامل مجموعه فقهی کم‌نظیر «فقه الصادق» با امکان جستجوی قوی و پیشرفته در سایت قرار داده شده و به تدریج سایر کتب فقهی و اصولی ایشان نیز در این سایت آورده خواهد شد. در طراحی این پایگاه از قابلیت‌های مفید و منحصر به فرد موجود در نرم‌افزارها، و نیز قابلیت‌های مفید موجود در شبکه که حتی در نرم‌افزارها قابل دستیابی نبوده، استفاده شده است.

۳. سایت‌های دفتر استفتائات به زبان‌های عربی و فارسی:

نسخه جدید سایت‌های دفتر استفتائات حضرت آیت‌الله العظمی روحانی (دام‌ظله) برای پاسخ‌گویی سریع‌تر و ارتباط نزدیک‌تر با مقلدین ایشان و هم‌چنین پاسخ‌گویی به سؤالات اعتقادی هموطنان راه‌اندازی شده است. از جمله نکات مهم لحاظ شده در سایت، بخش سؤالات مرتبط هست که در انتهای هر سؤال شرعی و اعتقادی قرار داده شده است تا

مخاطب امکان دسترسی آسان تری نسبت به سؤالات مورد نیاز خود داشته باشد. لازم به ذکر است که در حال حاضر در هر کدام از این دو سایت بیش از ۴ هزار استفتاء موجود می باشد و به طور هفتگی بر استفتائات موجود در آن اضافه می شود. آدرس سایت فارسی دفتر استفتائات www.istefta.net آدرس سایت عربی دفتر: www.istefta.com می باشد.